

Průběžná zpráva

o plnění dlouhodobé koncepce rozvoje

výzkumné organizace

Národní knihovna České republiky

za rok 2022

1. Shrnutí činnosti VO Národní knihovna České republiky v roce 2022

1.1 Celkový souhrn

Od r. 2021 je realizována [aktualizovaná koncepce rozvoje VO na léta 2021–2023](#): tato zpráva je o plnění cílů a úkolů uvedených v této aktualizované verzi. Uvádí případné další skutečnosti ve vztahu k ní, např. pokud jde o změny ve složení řešitelských týmů, resp. doplňky k informacím v ní uvedeným, resp. uvedeným ve Zprávě za r. 2021 a průběžných zprávách předcházejících.

V r. 2022 nedošlo z pohledu výzkumné činnosti k důležitým organizačním změnám ve VO.

Dotace na r. 2022 byla přidělena ve dvou fázích. Druhá fáze se týkala pouze části osobních nákladů. Dvoustupňové přidělení dotace v tomto roce negenerovalo problémy pro řešitelské kolektivy.

Personální obsazení vrcholového managementu VO se nezměnilo. Pokud jde o garanty řešení jednotlivých oblastí institucionálního výzkumu, z VO odešel do soukromé sféry v závěru I. pololetí 2022 (lepší mzdové podmínky) garant Oblasti č. 9 (Digital Humanities), podílel se však dál na řešení formou dohody o pracovní činnosti. Obdobným změnám se ani do budoucna nebude možné vyhnout zejména v oblasti více spojené s informačními technologiemi.

Bylo vyhodnoceno plnění hlavních úkolů NK za r. 2021 a zpracován nový [seznam klíčových úkolů a plán práce na r. 2022](#), jehož součástí jsou i vybrané výstupy výzkumné a vývojové činnosti. Bylo přikročeno k formulování základních východisek zpracování *Koncepce rozvoje NK na léta 2024-2027+* se zohledněním *Koncepce rozvoje knihoven 2021-2027* a se zohledněním názorů a problematiky jednotlivých odborů NK.

Pokračovaly diskuse o dalším prostorovém rozvoji NK za účasti všech pracovníků NK, kteří mají o danou otázku zájem. Byla vyhlášena veřejná soutěž na dodavatele stavby III. části Centrálního depozitáře Hostivař s výhledem zahájení stavby v r. 2023.

Proběhla příprava strategie provozu prohlídkové trasy v Klementinu a její provázání na další činnosti NK. V oblasti komunikace NK s veřejností postupně dochází ke sjednocování dosavadních přístupů.

Do hospodaření NK výrazně zasáhlo zdražení energií, situaci se podařilo vyřešit ve spolupráci se zřizovatelem.

V oblasti publikování výsledků výzkumu, konkrétně tisku knih, se negativně projevilo velmi výrazné zvýšení cen tiskáren na podzim 2022. Aby mohly být vydány všechny plánované výstupy, dotovala VO tuto oblast výrazně ze svých finančních prostředků, viz tabulka 2.2. *Zajištění dalších zdrojů pro rozvoj výzkumu*.

NK se zapojila do pomoci ukrajinským uprchlíkům vč. poskytnutí ubytování.

Bylo zkvalitněno projektové řízení souborem nových opatření zejména v oblasti přípravy projektů a byl vydán Etický kodex řešitele projektu.

1.2 Naplňování celkového cíle koncepce

Plnění schválené koncepce VO na léta 2019–2023 v r. 2022:

Celkový cíl koncepce se daří plnit, dle plánu probíhá i plnění konkrétní výzkumných cílů (viz níže).

1.2.1 Plnění výzkumných cílů:

1.2.1.1 Plnění celkových výzkumných cílů

- a. Byl proveden průzkum proveniencí v cca 400 středověkých rukopisech a 120 svazcích inkunábulí s úplným přepisem vlastnických poznámek a prosopografií zjištěných osob. Byl připraven záznam zjištěných provenienčních údajů do virtuálního prostředí Manuscriptorium (návaznost na Oblast č. 4). Ve spolupráci s oddělením výzkumných laboratoří (návaznost na Oblast č. 7) byl prováděn průzkum přeškrtnutých či jinak znečitelněných provenienčních údajů pomocí osvitů širokým spektrem vlnových délek ve videospektrálním komparátoru VSC 800 (cca 30 svazků). Tento průzkum bude dokončen počátkem roku 2023 a jeho výsledky publikovány v periodiku *Knihovna: knihovnická revue*.
- b. Pokračovalo zpracování vybraných hudebních sbírek, jejich evidence a volné zpřístupnění ke studiu ve formě záznamů pro databázi RISM; byly připravovány další studie a notové edice.
- c. Byla dokončena katalogizace periodik z fondu Slovanské knihovny vydávaných v Rusku v průběhu 18. století. Pokračovala komplexní redakce katalogizačních záznamů a tvorba rejstříku (jak 4. svazku, tak i souborného rejstříku všech vydaných svazků *Katalogu starých ruských tisků z fondů Slovanské knihovny tištěných azbukou*). Hlavní autorka Katalogu zpracovala odbornou studii *Cenzura a vydávání knih v době vlády Pavla I. na základě průzkumu materiálů Smirdinovy knihovny*. Bylo zajištěno odborné recenzní posouzení rukopisu Katalogu a zohlednění připomínek recenzentů. Další přípravné práce probíhají podle plánu.
- d. V odborném časopisu *Slavic and East European Information Resources* byla publikována odborná studie *The Old Believers' Printed Books from Klinty in the Slavonic Library, Prague: History, Context, and Traditions* (viz kontrolovatelný cíl). Bylo prozkoumáno a odborně popsáno šest historických rukopisů, jeden rukopis z 19. století a dva historické tisky, které byly následně digitalizovány v rámci programu VISK 6. Výsledkem průzkumu a katalogizace sbírky pozvánek a plakátů ukrajinské emigrace spojených se zpřístupňováním digitálních kopií dokumentů na portálu esbirky.cz byla jednak studie *Ukrajins'kyj muzej v Prazi onlajn* publikovaná v odborném časopisu *Archivy Ukrajiny* (výsledek původně plánovaný na rok 2023), neplánovaně se podařilo ke shodnému tématu publikovat další studii a kapitolu v knize (viz kontrolovatelné cíle). Výsledkem studia dokumentů spojených s dějinami Slovanské knihovny a s činností ruské emigrace v meziválečném Československu je monografie (neplánovaný výsledek) *Russkaja emigracija v Prage (1918–1945): putevoditel' = Ruská emigrace Praze (1918–1945): průvodce*, jejímiž autory jsou člen týmu (garant oblasti) a bývalá členka týmu.
- e. Bylo vytvořeno a implementováno veřejně dostupné diseminační IIF Presentation API 3.0 rozhraní Manuscriptoria pro agregovaný obsah, kde Manuscriptorium je agregátorem a intermediate providerem IIF funkcionality. Byla aktualizována SW vrstva image serveru Manuscriptoria (Loris 3, pod licencí open source) a zapojeny vybrané zdroje dostupné přímo z lokálních repositářů. Součástí plnění je dokumentace a zveřejnění skriptů a mapování TEI P5 do IIF manifestů pod open source licencí. Bylo analyzováno a v pilotní verzi vytvořeno a implementováno Content Search API 1.0. Podstatná část obsahu Manuscriptoria je opatřena OCR plnými texty, současně se ukazuje, že aktuálně dostupné služby pro rozpoznávání psaného textu dosahují uspokojivých výsledků při rozpoznávání textu středověkých rukopisů a inkunábulí. V neposlední řadě probíhá i systematická ruční tvorba edic plných textů. Překladové API bude dokumentováno a zveřejněno jako open

source, aby jej bylo případně možno modifikovat pro libovolný systém. Bylo analyzováno Change Discovery API 1.0 a navržena jeho implementace do Manuscriptoria. S rozvojem implementace IIIF v Manuscriptoriu a u dalších poskytovatelů obsahu roste totiž potřeba detekce změn. Je třeba získat přístup k informaci (IIIF Presentation API), zajistit její správné používání (IIIF Image API) a efektivně zjišťovat a informovat o změnách obsahu, který je zpracováván. Došlo tedy k využití nového API v rámci IIIF a prozkoumání možnosti jeho nasazení v Manuscriptoriu. Následovat pak bude případná implementace do produkčního prostředí.

- f. TEI je základní obecný standard pro vytváření komplexních digitálních dokumentů (zejména popisných a strukturálních metadat). Je tudíž nutno vyvíjet nástroje, které jsou schopné s tímto standardem pracovat. To se týká nejenom nástrojů pro zpřístupnění včetně nástrojů pro koncové uživatele, ale také a zejména nástrojů pro sklízení, ukládání a diseminaci dat pro digitální knihovnu i celé digitální prostředí. Správní systém TEI je jádrem všech dalších nástrojů nezbytných k provozu digitální knihovny a virtuálního badatelského prostředí. Byl tedy implementován správní systém TEI P5 dokumentů (SSTP5), ve kterém budou moci partneři Manuscriptoria umístit a spravovat vlastní obsah ve formátu TEI P5 – popisná metadata (katalogové záznamy včetně strukturálních metadat) i plné texty. Takový nástroj dosud chyběl a je v souladu s cílem Manuscriptoria poskytovat zacílenou podporu těm paměťovým institucím, které by tento obsah mohly produkovat a potřebují podpůrné nástroje pro správu obsahu. Cílem je otestovat SSTP5 v režimu poloprovozu a následně otevřít přístup do tohoto systému zájemcům z řad českých i světových paměťových institucí.
- g. Výzkumné činnosti v letošním roce pokračovaly v naplňování výzkumného záměru spočívajícím ve zpřístupňování dat a metadat z webového archivu. V minulosti vznikla aplikace Grainery, která umožnila zpřístupnění technických a administrativních metadat a na jejím základě vznikla certifikovaná *Metodika pro tvorbu, uložení a zpřístupnění technických a administrativních metadat z webového archivu*. Metodika přinesla nezbytný rámec pro lepší práci s metadaty a jejich zapojení do dalších výzkumů. V loňském roce se Webarchiv věnoval rešerším a průzkumu aktuálních potřeb uživatelů v oblasti webových zdrojů v mezinárodním kontextu a analyzování dalších možností zpřístupňování svých archivních dat a metadat. Zaměřil se na problematiku zanikajícího webového obsahu a uchopení pojmu *mrtvý web*, který stojí na počátku snah mapovat v širším horizontu zanikající webový obsah a přinést nové poznatky o zanikající sféře internetu.
- h. Byl publikován odborný článek na téma návrhu vlastního metadatového schématu pro popis technických vlastností, nezaznamenaných jinými standardy. Článek byl pod názvem *Možnosti zápisu technických metadat u digitálních objektů a vytvorenie vlastnej metadátovej schémy pre elektronické publikácie* publikován v časopise *ITlib 3-4/2022*. K oblasti archivace elektronických publikací byl publikován odborný článek o aktuálním stavu archivačních textových formátů pro elektronické publikace. Článek byl pod názvem *Výběr archivačních formátů pro povinný depozit e-publikací v ČR: EPUB a PDF/A jako řešení?* publikován v časopise *ITlib 1-2/2022*. K tématu byla zpracována navazující studie k problematice převodů PDF do PDF/A, jejíž výsledky budou využity v roce 2023 v podobě odborného recenzovaného článku. K oblasti optimalizace uložení digitálních dat v archivu pomocí zkvalitnění vstupních balíčků SIP byla připravena aktualizovaná verze metodiky pro tvorbu balíčků SIP, jejíž certifikace je plánována na rok 2023. V roce 2022 byl publikován rovněž odborný článek o archivaci audiovizuálních dokumentů, zaměřený na výběr archivačních formátů audiovizuálních dokumentů. Článek byl pod názvem *Výběr video formátů v paměťových institucích* publikován v časopise *ProInflow 1-2/2022*. V roce 2022 byly zahájeny rovněž

přípravy na vydání odborné monografie věnované problematice digitální archivace, jejíž vydání je plánováno na rok 2023.

- i. Průzkum fondů pokračoval systematicky i v roce 2022 vč. průzkumu fyzického stavu novodobých knihovních fondů; pokračovaly práce v prostředí *CZBRD aplikace pro průzkum fondu* zaměřené především na založení původních stavů exemplářů převážně z Univerzálního knihovního fondu, fondu 19. století a Hudebního fondu. K 25. 12. 2022 bylo celkem nově vytvořeno 16 292 nových záznamů v databázi průzkumu. Bylo vytvořeno 300 karet se zásahem Okyselování. Dále bylo v letošním roce celkem upraveno 4 015 záznamů. Záznamy byly vytvořeny v dřívějších letech a nyní se pouze editovaly. Editace probíhala z důvodu zakládání karet zásahů, převážně odkyselování, dále mechanického čištění, konzervace a ambulantní opravy, ale také z důvodu přidání fotodokumentace, hmotnosti exempláře, nebo načítání bibliografických údajů z knihovního systému Aleph. Celkově se v roce 2022 pracovalo celkem na 20 307 záznamech. Cílem průzkumu fyzického stavu knihovních fondů je vytipovávání priorit péče o rozsáhlé knihovní fondy, např. exempláře vhodné pro metodu hromadného odkyselení s ohledem na materiálové složení. Jsou vytvářeny různé sady statistik a vyhodnocovány nejvhodnější exempláře pro vybrané typy ošetření a záchrany.
- j. Výstava *Restaurování pokladů Národní knihovny České republiky aneb tajemství práce restaurátora* se konala ve dnech 18. 8. - 2. 10. 2022 v Galerii Klementinum – Výstavní sál. Výstava seznámila návštěvníky s tím, co vše je třeba učinit k trvalému uchování knih pro budoucí generace. Představeny byly různé profese, jako např. restaurátor, konzervátor, knihař, mikrobiolog, technolog restaurování, klimatolog aj., ale i historie ochrany fondů a osobnosti, které stály u zrodu tohoto oboru. K vidění jsou používána náradí a specifické materiály pro restaurování a konzervaci. Na příkladu konkrétních komplexních restaurátorských zásahů na historických knihách je prezentována široká škála restaurátorských postupů. Kritický katalog je rovněž připravován jako e-kniha.
- k. Pokračovaly práce na vývoji a optimalizaci nástroje pro evidenci periodik *PerMonik*, který je dostupný na <https://permonik.nkp.cz/permonik/home>. Na vývoji spolupracuje kromě řešitelského týmu nadále firma InQool, která byla v roce 2021 řádně vysoutěžena. Řešitelé z NK, Moravské zemské knihovny v Brně, Vědecké knihovny v Olomouci a Severočeské vědecké knihovny v Ústí nad Labem nadále pracují na vývoji systému PerMonik tak, aby splnil všechny požadavky, které při správě a evidenci rozsáhlých periodických titulů vznikají. Veškeré návrhy na úpravy jsou evidovány v repozitáři Github: <https://github.com/NLCR/evidence.periodik/issues>. Řešitelský tým spolu s firmou intenzivně pracuje na přípravě zpřístupňovacího modulu nástroje, který je plánován jako výsledek v roce 2023 a rovněž připravuje text metodiky pro výzkum regionálních mutací periodik.
- l. Byla zahájena spolupráce s Ústavem formální aplikované lingvistiky MFF UK a rozšířena spolupráce s Ústavem pro českou literaturu AV ČR. S experimentálními daty připravenými pro výzkum automatického rozpoznávání autorství pracovalo pod odborným vedením dr. M. Holuba v letním semestru 2023 šest řádných studentů MFF UK, kteří vypracovali reporty o provedených experimentech v rámci semestrálního projektu. Nejzajímavější výsledky byly veřejně prezentovány v rámci konference organizované NK v září 2022. Zároveň použitá experimentální datová kolekce je připravena ke zveřejnění v rámci veřejně dostupné infrastruktury LINDAT (www.lindat.cz), jako veřejně dostupný dataset, publikace se má realizovat do konce r. 2022. Komunikační část úkolu byla splněna kontrolovatelným cílem uspořádání konference, kde došlo k

formálnímu i neformálnímu provázání s ostatními iniciativami na poli autorského výzkumu v České republice a částečně i ve Slovenské republice, Polsku a Rusku.

- m. Bylo pokračováno v nastaveném systematickém zkoumání knihy jako společenského média, a to v kontextu narativních a komunikačních strategií užívaných v jednotlivých druzích knižní produkce (rukopisů, tištěných knih i kartografického materiálu). Členové výzkumného týmu se podle své specializace zaměřili na dílčí aspekty studia tématiky. Byla završena výzkumná část zaměřená na analýzu literární reflexe historické osobnosti v jednotlivých žánrech středověké a novověké písemné produkce a na dopad jednotlivých žánrů na vnímání této osobnosti v dobové společnosti. Výsledky výzkumu byly prezentovány ve formě výstavy s kritickým katalogem věnované první české kněžně a světici Ludmile (viz níže). Zároveň byl zahájen výzkum dalšího určujícího bodu dějin naší knižní kultury, kterým bylo rušení klášterů za josefínských reforem. Na příkladu čtyř vybraných ženských klášterů jsou studovány procesy a okolnosti rušení těchto klášterů, a to včetně osudů klášterních knihoven a vlivu rušení klášterů na dobovou knižní kulturu. Hlavním výsledkem tohoto výzkumu bude připravovaná odborná publikace (monografie) redigovaná členkou týmu L. Heilandovou, jež je plánována jako výstup pro rok 2023. Výsledky mezioborového výzkumu osobnosti sv. Ludmily jako objektu zájmu středověké a novověké písemné produkce byly prezentovány výstavou *Knih a závoj. 1100 let od úmrtí kněžny a světice Ludmily se* stejnojmenným kritickým katalogem. Výstava se konala ve dnech 13. prosince 2021 až 30. ledna 2022 v prostorech Galerie Klementinum v NK, přičemž ve dnech 14. až 16. ledna 2022 byla navíc otevřena dílčí část expozice v Zrcadlové kapli Klementina s nejcennějšími exponáty (mimo jiné dvěma národními kulturními památkami). Celkový počet návštěvníků výstavy dosáhl počtu 3 937. Paralelně s fyzickou výstavou byla připravena také virtuální výstava, která je volně dostupná v digitální knihovně Národní knihovny ČR Manuscriptorium (<https://beta.manuscriptorium.com/disseminate/index.php?pid=61b0cf94130fc1.39345100/knih-a-a-zavoj>). Kritický katalog redigovaný J. Vojtíškem a R. Modrákovou přinesl nejen obsáhlejší informace o jednotlivých exponátech, ale především umožnil autorskému týmu v odborných statích, jež tvoří základ publikace, obšírněji analyzovat zkoumaný fenomén v jednotlivých literárních žánrech a přinést tak komplexnější zpracování odrazu osobnosti raně středověké kanonizované ženské členky vládnoucího rodu.
- n. Článek na téma zkušeností s prací s knihami v pandemickém období byl publikován již koncem r. 2021, také byl vydán poster/plakát s doporučeními, jak postupovat při manipulaci s knihami v době pandemie, tak, aby byla bezpečná a neohrozila ani čtenáře či badatele, ale rovněž ani pracovníky knihoven. Tento poster/návod vznikl v několika jazykových mutacích, protože jeho potřeba vznikla i za hranicemi a rychle se tento materiál rozšířil minimálně po střední Evropě. Vznikla kromě české i anglické i polská a slovenská verze. Na r. 2023 je plánována metodika o ošetření knih v pandemickém období.
- o. Pokračovalo třídění a průzkum rozsáhlé sbírky listinných dokumentů se vztahem k dějinám Slovanské knihovny. Popsáno bylo 2 000 položek, zahájena byla příprava osobního rejstříku (prozatím zpracováno více než 300 hesel). Práci komplikují nečekané nálezy dosud neznámých konvolutů, které přinášejí nové informace podstatné pro plnění úkolu. Právě nečekané nálezy a nutnost jejich studia si vynutily aktualizaci textu a způsobily zpoždění dokončení kontrolovaného cíle (odborná monografie/kniha B). Již dokončený text musel být zpětně dopracován. Více času proti předpokladu zabralo zajištění kvalitního překladu textu do angličtiny a následná korektura. Výsledek bude uplatněn v hodnocení za rok 2023.

1.2.1.2 Stabilizace lidských zdrojů

Byly zpracovány kompetenční modely pro knihovnické pozice v NK a zpracován kreditní systém pro hodnocení účasti zaměstnanců na vzdělávání a současně vyhodnoceny jejich vzdělávací potřeby. Od podzimu 2022 došlo k navýšení tarifní složky mzdy, nicméně i tak pro určité profese zejm. v oblasti IT je pro mladší a perspektivní pracovníky zaměstnání v NK jen přechodnou záležitostí, přestože mnohdy oceňují zajímavou práci vč. řešení výzkumných úkolů, nicméně na druhé straně musí čelit vysokým a zvyšujícím se nákladům spojeným se založením rodiny, získání a udržení bydlení a základního životního standardu.

Počalo být uváděno do praxe průběžné hodnocení zaměstnanců NK na základě příslušného opatření generálního ředitele NK.

1.2.1.3 Mezinárodní spolupráce

Mezinárodní spolupráci výrazně ovlivnila ještě doznívající pandemie koronaviru, nicméně zdárně pokračovala spolupráce digitální knihovny Manuscriptorium s evropským kulturním portálem EUROPEANA, a to jak v rámci Europeana Aggregators Forum, jehož jsme členy, tak i formou spolupráce s Europeana Library Working Group na harmonizaci zpřístupňování knihovnických dokumentů a sbírek (zástupce digitální knihovny Manuscriptorium je řádným členem této pracovní skupiny).

Pokračovaly práce na zpřístupnění obsahu Národní digitální knihovny (obsahuje novodobou knižní produkci a periodika) v Europeana prostřednictvím České digitální knihovny.

Pokračovala spolupráce na evropském projektu ARMA (digitální knihovny), projektu V4 v oblasti ochrany knihovnických fondů a na projektu v rámci programu Erasmus+ zacíleném na zvyšování kvalifikace zaměstnanců.

NK jednala o další kulturní spolupráci s velvyslancem Argentinské republiky; s Národní knihovnou Argentiny má podepsáno memorandum o porozumění.

NK se kontinuálně účastní aktivit mezinárodních nevládních organizací, jejichž je [členkou](#) vč. případných aktivit v jejich pracovních skupinách.

Další spolupráce viz kapitola o mezinárodní spolupráci 1.3.1 Mezinárodní výzkumná spolupráce VO dále v textu.

Rozdíly proti schválené koncepci: nejsou

1.3 Aktivity organizace

Plnění schválené koncepce VO na léta 2019–2023 v r. 2021:

1.3.1 Mezinárodní výzkumná spolupráce VO

Neprobíhá spolupráce na společných výzkumných projektech financovaných z mezinárodních programů, nicméně probíhá řada forem spolupráce, která má výzkumný charakter, resp. je založena na výzkumu nebo souvisí s výzkumem.

NK se aktivně zúčastnila vč. uspořádání speciálních výstav s kritickými katalogy mezinárodní výroční konference nevládní organizace ICOM (International Council of Museums) v Praze a obdobným způsobem, a navíc spolupořadatelsky výroční konference IAML (International Association of Music Libraries) v Praze.

Byla uzavřeno memorandum o spolupráci mezi NK, Moravskou zemskou knihovnou, Univerzitní knihovnou v Bratislavě a Slovenskou národní knihovnou. K podpisu bylo připraveno memorandum o spolupráci s polským Institutem Ossolińskich ve Vratislavi.

NK mj. navštívili prezidenti Bulharské republiky a Litevské republiky, ministryně kultury a médií Chorvatské republiky, ředitelé národních knihoven Litvy a Slovinska a řada dalších významných hostů na úrovni představitelů zastupitelských úřadů akreditovaných v České republice. Při těchto příležitostech byly mj. prezentovány styčné body knižních kultur uvedených zemí vč. prezentace jejich kulturního dědictví ve virtuálním prostředí digitální knihovny Manuscriptorium.

NK se aktivně zapojila do práce dalších nevládních organizací a účastnila se na práci české ad hoc komise při MZV pro spolupráci s programem *Paměť světa UNESCO*. Zástupce NK je dlouhodobě členem vědecké rady francouzské digitální infrastruktury pro oblast historických fondů *Biblissima*. NK se účastnila mezinárodních nevýzkumných projektů ARMA v evropském programu *Connecting Europe Facility in Telecom*, *NEWCOMER* v *Programu Erasmus+* a *The Written Visegrád Heritage*, financovaném *Visegrádským fondem V4*. Nadále probíhalo přispívání do mezinárodní databáze starých tisků (v rámci CERL), do databáze RISM (Répertoire International des Sources Musicales v rámci IAML), do katalogu prvotisků *Gesamtkatalog der Wiegendrucke* (Kamil Boldan: zjišťování a popisování unikátních výtisků z území ČR) a do databáze *Einbanddatenbank*. NK je členem fóra agregátorů EUROPEANA z titulu certifikátu Manuscriptoria jako mezinárodního oborového agregátora.

Renáta Modráková se účastnila na práci konsorcia TEI (Text Encoding Initiative, účast na annual meeting 12.-16. 9. 2022 v Newcastle). Aktivně spolupracovala s několika dalšími mezinárodními konsorcii: *APICES (Association paléographique internationale)*, *Society of Medieval Feminist Scholarship*, *EmBook project*. Dále je členkou pracovní skupiny *Medieval libraries from former female convents in Middle Europe*, kterou vedou J. Hamburger (Harvard University) a E. Schlotheuber (Universität in Düsseldorf). Tato pracovní skupina uspořádala 18.-21. 7. 2022 v NK mezinárodní workshop *Benedictine St. George's Convent at the Prague Castle*, kterého se účastnili zahraniční odborníci věnující se výzkumu knihoven středověkých ženských klášterů.

Výsledky zpracování vybraných hudebních sbírek (Oblast 2 – Hudební věda) jsou předávány do mezinárodní databáze soupisu hudebních pramenů RISM (Répertoire International des Sources Musicales). Zde jsou zpřístupňovány k využití badatelskou obcí v celosvětovém měřítku, k interpretačním účelům i k ediční činnosti. Na mezinárodním kongresu IAML (International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres) byla naše činnost kladně hodnocena, počtem záznamů a jejich kvalitou patříme k jedné z nejlepších národních redakcí.

V Oblasti č. 3 většinu mezinárodní spolupráce Slovanské knihovny negativně ovlivnil ruský vpád na Ukrajinu a následná opatření. Do konce února 2022 probíhaly v souladu se zněním rámcové smlouvy uzavřené v roce 2020 mezi Slovanskou knihovnou a Domem ruského zahraničí A. Solženicyna v Moskvě práce zaměřené zejména na: 1) přípravu obsahu virtuální Mapy ruského zahraničí a 2) přípravu knižního adresáře *Russkaja emigracija v Prage (1918–1945): putevoditel*. Po ruské invazi na Ukrajinu a následném přerušení všech druhů vědecké spolupráce českých institucí s organizacemi Ruské federace byla spolupráce pozastavena. Na přípravě mapy se dále nepokračuje, knižní adresář byl dokončen v ČR.

Ze stejného důvodu bylo pozastaveno zapojení Slovanské knihovny do programu budování *Mezinárodního souborného katalogu ruské knihy 1918–1926*, který koordinuje Ruská národní knihovna. Ze strany Slovanské knihovny jsou dokončeny podklady mapující písmena S, F a CH, tyto

však nebyly z důvodu pozastavení spolupráce předány ruské straně k zapracování. Na dalších částech katalogu se prozatím nepracuje.

Podle možností daných vývojem válečné situace pokračovaly odborné konzultace pracovníků Slovanské knihovny s kolegy z Muzea knihy a knihtisku v Kyjevě zaměřené na analýzu marginálií a filigránů objevených ve zkoumaných tiscích ukrajinské provenience.

Shodnými omezeními byla ovlivněna spolupráce členky týmu s vedoucím katedry světových dějin Historicko-filosofické fakulty Kyjevské univerzity Boryse Hrinčenko Ihořem Sribnjakem zaměřující se na analýzu obrazových dokumentů ve fondu Slovanské knihovny se vztahem k ukrajinské meziválečné emigraci.

V rámci pokračovací fáze projektu NK a společnosti Google, která je podpořena z prostředků programu VISK 6, bylo prozkoumáno, rekatologizováno a k digitalizaci připraveno 1 514 svazků historických dokumentů z fondu Slovanské knihovny.

V Oblasti č. 4 probíhaly tyto formy mezinárodní spolupráce:

- Spolupráce s evropským portálem EUROPEANA v rámci Europeana Aggregator Forum
- Spolupráce s projektem Pelagios (<https://pelagios.org/>) zaměřeném na georeferencování textů narativních pramenů a jejich kartografické vizualizaci
- Spolupráce s Europeana Library Working Group na harmonizaci zpřístupňování knihovních dokumentů a sbírek prostřednictvím European (zástupce Manuscriptoria řádným účastníkem pracovní skupiny)
- Spolupráce s e-codices, Bayerische Staatsbibliothek v Mnichově (Německo), Institut de la recherche et d'histoires des textes IRHT v Aubervilliers (Francie), Società Internazionale per lo Studio del Medioevo Latino (S.I.S.M.E.L.) ve Florencii (Itálie) a konsorciem ISMI (International Standard Manuscript Identifier) na persistentní identifikaci středověkých rukopisů (zástupce Manuscriptoria řádným účastníkem schůzek konsorcia ISMI)
- Spolupráce s Manuscript Librarians Working Group CERL na metodice digitálního zpřístupnění rukopisů (zástupce Manuscriptoria se účastní pravidelných zasedání CERL a celkových i dílčích kontaktů pracovní skupiny)
- Spolupráce s evropským programem Erasmus na zpřístupňování plných textů (stáže studentů kromě z ČR mj. z Polska, Francie a Argentiny) týkající se konverze plných textů do XML a korelování plnotextových a obrazových dat; cca 50 měsíčních a deset 3-6 měsíčních stáží/rok)
- Spolupráce na projektu ARMA (říjen 2020–duben 2022, prodloužen do srpna 2022) na tematickém zpřístupňování středověkých rukopisů a na standardizaci formátů pro výměnu dat (EDM ARMA Specification, IIF ARMA Specification) a jejich koordinace s pracemi na TEI ENRICH Specification v rámci řešení Oblasti č. 4
- Workshop na univerzitě v Kielcích (Polsko) podávající základní informaci o poskytování obsahu pro virtuální badatelské prostředí (katalogizáty, digitalizáty, plné texty) v rámci programu Erasmus+
- Jednání o zahájení spolupráce s platformou Biblissima (<https://biblissima.fr/>) ve věci agregace dokumentů a interoperability IIF
- Jednání s některými členy Historic Libraries Forum (Steven Archer – Cambridge, Robin Brooke-Smith – Shrewsbury) o potenciální spolupráci s Manuscriptoriem

S mezinárodním konsorciem webových archivů *International Internet Preservation Consortium* Webarchiv spolupracoval na mezinárodní kolekci webových zdrojů věnovaných olympijským hrám - 2022 Winter Olympics and Paralympics, <https://archive-it.org/collections/18422>.

V oblasti 7 se rozvíjí spolupráce v rámci pracovní skupiny Heads of Conservation in National Libraries in Europe: proběhlo setkání online vedoucích restaurátorských pracovišť v evropských knihovnách spolu s British Library and The Library of Congress.

V rámci smlouvy o spolupráci se rozvíjí spolupráce se Slovenskou technickou univerzitou v Bratislavě, konkrétně Oddelenie dreva, celulózy a papiera, Ústav přírodních a syntetických polymérov. Rozvíjíme společné aktivity ve výzkumu a testujeme využití acidobazických indikátorů jako důkaz pro zjištění homogenity odkyselení papíru, resp. jak do hmoty papíru pronikají homogenně v obou směrech hmoty papíru. Z výsledků vyplývá, že námi zvolená odkyselovací technologie Papersave Swiss je vhodná a k odkyselení dochází v celém průřezu papíru homogenně. Spolupráce bude i nadále pokračovat.

Probíhá spolupráce se Slovenskou národní knihovnou v Martině na odkyselování novodobých knihovních fondů, péči o plastové materiály ve fondech, srovnávání výsledků analýz přístrojem SurveNIR v ČR a v SR aj.

Proběhlo zaškolení několika pracovníků na pracovišti společnosti Lichtblau v Drážďanech na další funkcionality systému SurveNIR na identifikaci dalších druhů papírů a jejich vlastností a plastových materiálů knihovních fondů.

Probíhala příprava mezinárodního projektu (výsledek zatím není znám) s názvem *ABC – Ancient Book Crafts* v rámci European Union – European Regional Development Fund, Interreg Slovenia – Austria spolupráce. ABC projekt by měl poprvé systematicky zkoumat potenciál metod datování založených na důkazech, historických datovacích metodách ve spojení s infračervenou spektroskopií k nedestruktivnímu zpřístupnění knihovních materiálů. Toho bude dosaženo použitím technologie Near Infrared (NIR) nebo Attenuated Total Reflectance (ATR) Fourier-Transform mid-Infrared (FTIR), po které následuje vícerozměrná kalibrace vyvinutá na sadě dobře datovaných objektů ze sbírek Klosterneuburg (Rakousko), Národní a univerzitní knihovny (Slovinsko) ve spolupráci s dalšími sbírkami v České republice (NK). Proběhl též workshop v klášterní knihovně Klosterneuburg zaměřený na metody datování založených na historických datovacích metodách ve spojení s infračervenou spektroskopií k nedestruktivnímu průzkumu.

Jan Vojtíšek je členem mezinárodního vědeckého výzkumného projektu zabývajícího se hospodářskou agendou a aktivitami královských žen v předmoderní Evropě *Examining the Resources and Revenues of Royal Women* (<https://www.queensresources.org/>).

Jan Vojtíšek vystoupil jako mluvčí na kulatém stole „Economic Resources of Royal Men – The Kings’ Money. Contrasts, Comparisons, and Challenges of a Comparative Approach“ v rámci série Economic History of Monarchy v cyklu Oxford Talks, pořádaném Oxfordskou univerzitou.

V rámci CENL (Consortium of European National Librarians) probíhala spolupráce v rámci pracovní skupiny Artificial Intelligence.

Členové řešitelských týmů se účastnili řady dalších mezinárodních aktivit, jako jsou semináře, konference, workshopy, bilaterální jednání sp.

1.3.2 Národní výzkumná spolupráce s jinými VO

Národní výzkumná spolupráce probíhala v těch projektech programu NAKI II, uvedených v původní koncepci, které pokračovaly v r. 2022, nicméně všechny v tomto roce zároveň skončily. Bylo podáno, resp. spolupodáno sedm žádostí o projekt do veřejné soutěže programu NAKII III. V době zpracování této zprávy nebyly ještě známy výsledky soutěže. Dále pokračovala spolupráce v rámci *Digitální výzkumné infrastruktury pro jazykové technologie, umění a humanitní vědy* ([LM2018101](#)) a v novém projektu Technologické agentury *Česká knižní ilustrace v raném novověku* ([TL05000157](#)). Dále se okruh spolupracujících institucí v rámci účelových národních projektů výzkumu a vývoje nerozšířil.

Probíhá dlouhodobá spolupráce s kodikologickými pracovišti: Oddělením pro soupis a studium rukopisů při Masarykově ústavu AV, katedrou pomocných věd historických a Ústavem latinských a řeckých studií FF UK a Ústavem pomocných věd historických MU v Brně. Dále úzce spolupracujeme s Knihovědným oddělením Knihovny AV a Knihovnou Národního muzea, které se věnují především výzkumu dějin knižní kultury v raném novověku.

České instituce, které se zabývají výzkumem hudebních pramenů a historických sbírek využívají našich výstupů, a to nejen dokumentaci hudebních pramenů, ale rovněž databáze filigránů a tisků Marco Berry. Spolupracujeme s Národním muzeem – Českým muzeem hudby, Moravským zemským muzeem, s oddělením muzikologie Ústavu dějin umění AV ČR, v.v.i., s Ústavem hudební vědy FF UK a FF MU v Brně, s Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR. Z regionů, kde jsou uloženy hudební sbírky dosud nedokumentované pro Souborný hudební katalog a databázi RISM, se hlásí se zájmem o jejich zpracování další instituce.

V rámci spolupráce mezi NK a Národním muzeem zaměřené na zapojení NK do tvorby obsahu portálu digitalizovaných sbírkových předmětů esbirky.cz, bylo v průběhu roku 2022 zpřístupněno 3 000 unikátních obrazových dokumentů z následujících sbírek Slovanské knihovny: 1) fotografie Rudolfa Hůlky z oblasti Podkarpatské Rusi, Slovenska a Slovácka; 2) výtvarné práce ukrajinské emigrace; 3) ukrajinská ex libris; 4) plakáty, letáky a pozvánky dokumentující veřejný život ukrajinské diaspory v letech 1918–1945.

V Oblasti č. 4 probíhaly tyto formy spolupráce:

- Spolupráce s Centrem mediévistických studií při AV ČR na metodice edice středověkých rukopisných textů a na tvorbě databáze geografických jmen pro georeferencování
- Spolupráce s ÚJČ AV ČR na metodice transkripce a edice středověkých rukopisných textů
- Spolupráce s Ústavem řeckých a latinských studií FFUK na metodice edice a transkripce středověkých rukopisných textů
- Spolupráce s Rektorátem UK (kancelář ERASMUS) při organizaci a popularizaci studentských stáží
- Spolupráce s Katolickou teologickou fakultou UK na výuce v rámci semináře o přípravě historických textů k digitálnímu publikování
- Spolupráce se Státním oblastním archivem v Třeboni na metodice zpřístupňování komplexních digitálních dokumentů v archivech

V oblasti 6 probíhala spolupráce s Knihovnou AV ČR na rozvoji open source systémů pro dlouhodobou archivaci ARCLib, open source systému pro digitalizaci a tvorbu archivačních balíčků ProArc a open source nástroje pro zpřístupnění digitálních dokumentů Kramerius. Všechny uvedené systémy využívají metadatové standardy NDK, které jsou spravovány NKČR.

Webarchiv pokračuje ve spolupráci s Ústavem pro českou literaturu AV ČR v oblasti archivování online literární tvorby a literárních webových zdrojů.

V Oblasti č. 10 výstava *Knih a závoj. 1100 let od úmrtí kněžny a světice Ludmily* a stejnojmenný kritický katalog byly připraveny ve spolupráci týmu specialistů z několika vědeckých pracovišť: Ústav českých dějin, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy; Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i.; Evangelická teologická fakulta Univerzity Karlovy; Ústav dějin umění Akademie věd ČR, v. v. i.; Ústav dějin umění Akademie věd ČR, v. v. i., a České muzeum hudby Národního muzea.

Jan Vojtíšek se osobně podílí na řešení výzkumného projektu programu NAKI II *Věnná města českých královen (Živá součást historického vědomí a její podpora nástroji historické geografie, virtuální reality a kyberprostoru)* na Univerzitě v Hradci Králové a účastní se prací v Národním archivu na edičním zopracování Archivu České koruny.

1.3.3 Uživatelé výsledků aplikovaného výzkumu VO

Výsledky aplikovaného výzkumu VO jsou i nadále určeny pro širokou veřejnost odbornou i laickou bez poplatků za užití.

Dále uvádíme příklady z několika oblastí výzkumu:

Uživateli výzkumu Oblasti č. 1 jsou primárně zahraniční a domácí badatelé věnující se rekonstrukci původních osobních a institucionálních knihoven, dnes zpravidla rozptýlených do velkého počtu paměťových institucí. Členové týmu často pomáhají zahraničním specialistům při bližší identifikaci bohemikálních provenienčních zápisů ve středověkých rukopisech či inkunábulích. Protože žádné z akademických pracovišť se nevěnuje dějinám českého knihtisku 15.-18. století, vyřizují dotazy k činnosti domácích tiskařských i knihvazačských dílen. Poskytují konzultace akademickým pracovníkům a studentům vysokých škol k problematice historických knižních fondů. Členka výzkumného týmu Renáta Modráková se soustavně věnuje vedení českých i zahraničních stážistů a zaučuje je do problematiky popisu rukopisů.

V Oblasti č. 2 výsledky výzkumu využívají pracoviště muzikologického výzkumu v ČR: Ústav hudební vědy FF UK, Ústav hudební vědy – Akademie staré hudby FF MU, Katedra muzikologie FF UP, Slezská univerzita v Opavě v rámci vzdělávání studentů nebo při řešení projektů. Rovněž autoři bakalářských, diplomových i dizertačních práce konzultují dokumentaci přímých hudebních pramenů z našich soupisových prací.

V Oblasti č. 4 jsou specificky uživateli výzkumu badatelé, učitelé, studenti i poučení laici, dále poskytovatelé obsahu digitálních knihoven a partneři obohacující agregovaný obsah Manuscriptoria (Karlova Univerzita, Univerzita v Olomouci, Centrum medievalistických studií).

V Oblasti č. 5 aplikace Extinct Websites byla vyvinuta pro potřeby Oddělení archivace webu NK ČR a může sloužit všem webovým archivům a paměťovým institucím, které archivují webový obsah. Jejimi uživateli mohou být techničtí správci a kurátoři webových archivů, kterým aplikace na základě využití automatizovaných postupů umožní zefektivňovat dohled nad archivními daty.

V Oblasti č. 7 jsou uživatelé výsledků pracovníci knihoven, archivů, muzeí a galerií, kde mají restaurátorské nebo konzervátorské pracoviště. Během konferencí, workshopů a seminářů, kde jsou prezentovány naše výsledky, se v diskusích řeší detailní dotazy, příp. se domlouváme na další diskusi nebo návštěvě pracoviště, organizujeme stáže, apod.

Výsledky (metodiky, památkové postupy a odborné články a přednášky) jsou určeny pro restaurátory, konzervátory knih, správce knihovnických fondů, správce sbírkových fondů v kulturních institucích, odborné školy, odbornou veřejnost, historiky. Výsledky jsou určeny a využívány institucemi ČR (a díky překladům i zahraničními), které shromažďují a uchovávají písemné a knižní sbírky.

Výsledky lze nabídnout také univerzitám a vysokým školám, kde jsou vyučovány pomocné vědy historické (UK, UPCE, UJEP, UHK). Výsledky jsou po certifikacích a recenzích zveřejňovány v elektronické verzi v Národním úložišti šedé literatury (NUŠL), kde jsou veřejně dostupné a lze je plně využít, popř. v dalších databázích jako např. ResearchGate.

1.3.4 Popularizace, lidské zdroje a další specifické výzkumné aktivity VO

1.3.4.1 Popularizace

Na sociálních sítích byly průběžně prezentovány výsledky provenienčního průzkumu z Oblasti č. 1. Renáta Modráková připravila několik scénářů o rukopisných ciméliích NK, které bude Česká televize natáčet na přelomu let 2022/2023.

Výsledky z oblasti hudební vědy jsme představili na kongresu IAML a na setkání pracovníků RISM. Představili jsme způsob práce při přípravě tematických katalogů. Videá s prezentací našich vystoupení budou přístupná během prosince 2022. Prezentace vzbudily u posluchačů velký zájem. Rovněž na výročním zasedání České národní skupiny IAML zazněly tři referáty o pracích vykonaných v rámci výzkumu (2x prezentace o korespondenci v hudebním oddělení uložené a prezentace o Vítězslavu Novákovi). Na koncertě pro účastníky zasedání byla živě provedena jedna ze skladeb Josefa Páleníčka, která je připravována k vydání.

Za účelem popularizace vědní oblasti slavistika proběhla výstava *Hladomor na Ukrajině (1932–1933). Výstava k 90. výročí vypuknutí Hladomoru – genocidy ukrajinského národa*. Expozici připravily Slovanská knihovna, Akademie národnostních menšin, Sdružení Ukrajinců a příznivců Ukrajiny a Ruská tradice.

Reprodukce fotografií Rudolfa Hůlky z oblasti Podkarpatské Rusi tvoří hlavní část tematického bloku *Podkarpatská Rus*, v časopisu *Živá historie*, červenec–srpen 2022, s. 8–13.

Několik desítek fotografií ze sbírek Rudolfa Hůlky a Volodymyra Syčynského uložených ve Slovanské knihovně tvoří podstatnou část obsahu dvou odborně-popularizačních monografií připravených slovenskými a ukrajinskými badateli:

- Mychajlo Syrochman – Jaroslav Džoganík: *Stratené skvosty lemkovskej architektury = Vtračeni perlyny lemkyvs'koji architektury*. Svidník: Slovenské národné múzeum – Múzeum ukrajinskej kultúry, 2021.
- Mychajlo Syrochman: *Vtračeni cerkvi Zakarpattja*. Kyjiv, 2021. Identicky v anglické verzi knihy *Lost Churches of Transcarpathia*.

Na základě odborného průzkumu bylo na výstavu *Ivan Meštrović (1883–1962). Sochař a světoobčan*, která je v termínu 24. 11. 2022 – 26. 2. 2023 dostupná v Galerii hlavního města Prahy, zapůjčeno celkem 42 unikátních exponátů ze sbírky Slovanské knihovny.

Před ruským vpádem na Ukrajinu byl dokončen rukopis studie člena týmu *Jevgenij Francevič Šmurla, Rossija vremen Petra I i pražskaja Slavjanskaja biblioteka* zaměřené na analýzu obsahu soukromé knihovny J. F. Šmurla, která je součástí fondu Slovanské knihovny. Text byl určen k prezentaci na mezinárodní konferenci *Prekrasnaja byla sija samaja pervaja pečat'. Knižnaja kul'tura epochi Petra I* pořádaná Ruskou státní knihovnou a k následné publikaci. Rukopis textu byl odevzdán, účast na konferenci již nebyla možná.

V oblasti digitálních knihoven nadále pokračovalo zpřístupňování obsahu Manuscriptoria na Facebooku, Twitteru a Pinterestu, dále docházelo v oblasti historických fondů k tvorbě filmů a komiksů pro web NK a bylo zahájeno natáčení o Velislavově bibli.

Proběhla jednání *Pracovní skupiny pro digitalizaci textových dokumentů* (PS při Formátovém výboru NDK): 25.10.2022 (online) a jednání *Pracovní skupiny pro elektronické dokumenty* (PS při Formátovém výboru NDK): 2.11.2022 (online).

Obecně lze uvést, že ve všech oblastech docházelo k přednáškám na různých fórech, které měly jak vědecký, tak i popularizační charakter.

K výročí stoletého výročí navázání diplomatických vztahů mezi tehdejším Československem a Mexikem byla připravena výstava *Tirsch a ti druzí... Čeští jezuité v Mexiku*, která se konala ve výstavním prostoru NK, v Galerii Klementinum v datech 18. 10. – 27. 11. 2022. Primárním tématem výstavy bylo působení českých jezuitů v Mexiku včetně výkladu o přípravě jezuitů na misie v Novém světě, jejich náročných cestách z Evropy do Mexika a všech činnostech, kterým se jezuité v této části světa věnovali. Stěžejním exponátem byl rukopis českého jezuitského misionáře Ignáce Tirsche *Codex Pictoricus Mexicanus*. Kromě tohoto kodexu byly vystaveny staré tisky a rukopisy tematicky související s činností převážně českých jezuitů vyslaných do Mexika, staré mapy mexického území od významných kartografů novověku, či několik ilustrací přibližujících tehdejší Evropanům aztéckou kulturu. Počet návštěvníků výstavy byl 2 585.

Následujícími přednáškami pokračoval cyklus přednášek pořádaných Oddělením rukopisů a starých tisků *Z klementinských pokladů*:

- Jiří Mikulec: *Kněžna Ludmila jako barokní světice*, 4. 1. 2022
- Renáta Modráková – Lenka Panušková – Jan Vozková: *Ludmilin kult v klášteře benediktinek u sv. Jiří na Pražském hradě*, 18. 1. 2022
- Jan Sobotka: *Pruské intermezzo v kartografii Čech*, 1. 2. 2022
- Kamil Boldan: *Knihovna uherského a českého krále Matyáše Korvína*, 1. 3. 2022
- Lucie Heilandová: *Krünitzova Oeconomische Encyklopädie a fenomén vydávání encyklopedií v 18. století*, 5. 4. 2022
- Tereza Paličková: *Staré tisky v czerninské rodové knihovně*, 3. 5. 2022
- Pavel Štěpánek: *Jezuita Ignaz Tirsch, misionář, architekt a umělec v mexické Dolní Kalifornii*, 11. 10. 2022
- Alena Císařová Smítková: *Květena česká v pražské kanálce malovaná*, 8. 11. 2022
- Jana Vackářová: *Klementinská Matematická knihovna jako součást Matematického muzea*, 13. 12. 2022

V předsálí Všeobecné knihovny byly vystaveny následující *Exponáty měsíce* z fondů Oddělení rukopisů a starých tisků:

- leden 2022: *Bible hallská, 1745* (NK Praha 54 S 284)
- únor 2022: Maurer, *Neu topograph. Karte von der umliiegend-Gegend von Wien, 1786* (NK Praha 62 B 9)
- březen 2022: Thomas Aquinas, *Commentarius in Aristotelis De coelo et mundo libros, asi 1485–1490* (NK Praha VIII H 73)
- duben 2022: *Oekonomische Encyklopädie* (NK Praha 17 H 763/T. 1 a NK Praha 17 H 2/T. 1)
- listopad 2022: *Flora Boëmica iconibus illustrata, 1793–1794* (NK Praha 16 AA 29/2)
- prosinec 2022: *Theatrum machinarum, 1725* (NK Praha 17 B 8)

V oblasti ochrany fondů jsou organizovány workshopy, účastníme se konferencí, seminářů, sepisujeme v rámci projektových aktivit články, metodiky, památkové postupy, tvoříme užité vzory. Uvádění výzkumných aktivit (aplikovaný výzkum) a výsledků těchto aktivit do praxe v rámci komplexní péče o knihovní fondy v ČR je možné díky podprogramu Ministerstva kultury České republiky VISK 4 – Národním program ochrany knihovních fondů. Program má tyto čtyři priority, v nichž jsou využívány poznatky z řešení výzkumných aktivit:

1. Ochrana knihovních fondů (průzkumy, restaurování, konzervace apod.)
2. Zhotovení ochranných obalů z lepenky archivních kvalit
3. Odkyselení svazků postižených degradací dřevitého papíru
4. Měření klimatických parametrů (pořízení zařízení, přístrojů apod.), prevence škod při živelních pohromách

1.3.4.2 Lidské zdroje

NK získala prodloužení akreditace v programu Erasmus+ v oblasti vzdělávání dospělých.

Kromě skutečností uvedených v bodě 1.2.1.2 *Stabilizace lidských zdrojů* byla provedena revize Protikorupčního programu NK.

V oblasti vzdělávání byly uspořádány *Vzdělávací kurzy knihovníků v oblasti ochrany fondů, Rekvalifikační kurzy dle Národní soustavy kvalifikací a Inovační kurzy informační gramotnosti.*

V oblasti metodického působení NK byla zpracována inventura poradenské a metodické funkce NK jako centra systému knihoven a zpracována koncepce dalšího rozvoje v této oblasti, byl proveden průzkum regionálních automatizovaných knihovních systémů a proveden audit rozhraní knihovních systémů provozovaných v ČR z hlediska bezbariérového přístupu. Dále byla mj. vydána elektronická verze příručky pro vedoucí pracovníky knihoven, příručky pro personální práci v knihovnách a další publikace.

Tyto aktivity mají pozitivní vliv na formování lidských zdrojů nejen v NK, ale v celém systému knihoven České republiky.

1.3.4.3 Další specifické výzkumné aktivity

Viz výsledky uplatněné bez SR VaVal: některé z nich, i když nebyly plánovány a nemají tudíž dedikaci, byly uskutečnitelné díky výzkumným aktivitám realizovaným na základě této koncepce.

Níže uvádíme výběr dalších aktivit:

- Aplikace sandboxu pro EDM ARMA Specification (nástroje pro workflow dodávání dat pro Manuscriptorium a/nebo Europeana) v sandboxu pro TEI ENRICH Specification
- Pro soupis muzikologické literatury v databázi RILM (Répertoire International des Littérature Musicales) odesíláme bibliografické údaje o tištěné muzikologické produkci vydané v České republice.
- Zasíláme údaje do online databáze RPiM (Recent Publication in Music)
- Byly vydány nové verze standardů NDK:
  - Definice metadatových formátů pro digitalizaci monografických dokumentů 2.0
  - Definice metadatových formátů pro digitalizaci periodik 1.9
  - Definice metadatových formátů pro digitalizaci zvukových dokumentů 0.5 – Gramofonové desky
  - Definice metadatových formátů pro digitalizaci zvukových dokumentů 0.3 – Fonografické válečky

Byl uspořádán workshop *Data webových archivů a možnosti jejich využití*, NK ČR, Klementinum, 18.10.2022, prezentace: <https://www.youtube.com/playlist?list=PL6SBOAhzKZ-V95RlzCYLBo91ONCq-rFU>

Byl realizován průzkum a vizualizace skrytých informací ve třech rukopisech z fondu NK s vazbou na projekt GA ČR *Libri precum: Hodinky krále Václava IV. v kontextu laických modlitebních knih*:

- Orationale Ladislai regis, sign. Teplá MS c 87
- Hodiny o přelavné panně Marii, sign. XVII H 30
- Modlitební kniha Jana z Rožmberka, sign. XVII J 8

Rozdíly proti schválené koncepci: nejsou, pouze jsou pozitivně rozvíjeny směry koncepce

2. Užití institucionální podpory a zajištění dalších zdrojů na rozvoj VO v r. 2022

2.1 Přehled použití podpory v roce 2022

Použití institucionální podpory v roce 2022

Náklady a výdaje (v tis. Kč / rok)	2021 dle Rozhodnutí	2021 - předpoklad
A. výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	1815	1815
B. neinvestiční (provozní) náklady celkem	14610	14610
- z toho: platy zaměstnanců	2495	2495
- z toho: OON	3313	3313
Celkem (A+B)	16425	16425
Přepočtený počet pracovních míst osob podílejících se na řešení cílů IP DKRVO	0	0

Je předpoklad dočerpání finančních prostředků z IP DKRVO; příjmy z prodeje/užití výsledků nejsou. Přesné vyúčtování bude možné až po zaúčtování všech položek do konce r. 2022.

Rozdíly proti schválené koncepci: nejsou

2.2 Zajištění dalších zdrojů pro rozvoj výzkumu

Tab. II. 4: Projekty VaV a další výzkumné aktivity VO s výjimkou IP DKRVO

Projekty VaV aj. VaV aktivity (v tis. Kč)		Specifikace ¹	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A. Nehospodářské činnosti výzkumné organizace ve VaV									
Projekty v programech MK (NAKI, NAKI II)	skutečnost	DF13P01OVV004 , DG16P02B039 , DG16P02H015 , DG16P02H020 , DG16P02R044 , DG18P02OVV001 , DG18P02OVV002 , DG18P02OVV009 , DG18P02OVV016 , DG18P02OVV024 , DG18P02OVV032 , DG18P02OVV048 , DG20P02OVV002 ,	8620	30414	18549	19593	12450	12900	0
	předpoklad	Další projekty NAKI II příp. projekty resortních programů VaV po r. 2022	0	0	0	0	0	0	15000
Projekty jiných poskytovatelů podporované ze SR VaVal	skutečnost	LR1308 , LM2018101 , TL05000157	31148	0	947	1793	2372	2785	994
	předpoklad	nejsou	0	0	0	0	0	0	0
Veřejné zakázky ve VaV pro státní správu ²	skutečnost	nejsou	0						
	předpoklad	nejsou	0	0	0	0	0	0	0
Projekty z ESIF (OP VVV apod.) ³	skutečnost	nejsou	0						
	předpoklad	nejsou	0	0	0	0	0	0	0
Projekty mezinárodní spolupráce ve VaV ⁴	skutečnost	nejsou	0						
	předpoklad	Účast v mezinárodních projektech VaV	0	0	0	0	0	0	300
VaV aktivity podpořené z rozpočtu krajů, měst a obcí	skutečnost	nejsou	0						
	předpoklad	nejsou	0	0	0	0	0	0	0
Projekty kolaborativního	skutečnost	nejsou	0						

¹ Pro projekty uvedené v IS VaVal nebo veřejně přístupné se uvedou jen jejich kódy s hypertextovým odkazem (např.: [DF11P01OVV001](#)), kde nefunkční odkaz bude považován za vadný údaj. Pro specifikaci případných dalších projektů a aktivit, které nejsou veřejně přístupné, se odkáže na komentář, popř. se dále uvedou v přílohách koncepce VO.

² Zde se uvádí jak projekty programů VaV poskytované formou veřejných zakázek (např. program TA ČR Beta2), tak další VaV aktivity pro státní správu touto formou.

³ Jde pouze o projekty, kde organizace je podporována jako VO až se 100 % intenzitou podpory, nikoliv o projekty, kde vystupuje jako podnik (např. u projektů OP PIK).

⁴ Např. projekty Horizont 2020 a dalších projektů EU, včetně mezinárodních projektů MŠMT (do r. 2017 program Kontakt II apod., program Inter-Excellence 2016-2020).

výzkumu (výše neuvedené)⁵	předpoklad	nejsou	0	0	0	0	0	0	0
Veřejné vzdělávání⁶	skutečnost	Inovační kurzy informační gramotnosti, Rekvalifikační kurzy dle Národní soustavy kvalifikací a Vzdělávací kurzy knihovníků v oblasti ochrany fondů (VISK2 MK ČR)	50	50	50	60	155	274	297
	předpoklad	není	0	0	0	0	0	0	0
Veřejné šíření výsledků výzkumu⁷	skutečnost	Provoz Manuscriptoria a přidružených řešení/výsledků	3454	3454	3454	3454	5029	4213	5029
		Publikace odborných knih	0	0	0	0	0	507	200
	předpoklad		0	0	0	0	0	0	0
Další výše neuvedené nehmotné aktivity VaV⁸	skutečnost	Osobní náklady pracovníků výzkumu hrazené z vlastních zdrojů	4572	4958	5565	5980	9386	9394	9394
		Vlastní prostředky k projektu <u>TL05000157</u>	0	0	0	0	185	252	249
		Finanční prostředky na další práce mající charakter aktivit VaV v oblasti digitálního zpřístupnění kulturního dědictví	0	0	0	0	554	550	554
	předpoklad	nejsou	0	0	0	0	0	0	0
Transfer znalostí⁹	skutečnost	není	0						
	předpoklad	není	0	0	0	0	0	0	0

⁵ Kolaborativní VaV je prováděn nejméně dvěma nezávislými stranami formou projektu, kde všechny zúčastněné strany:

- 1) spolupracují za účelem výměny znalostí či technologií nebo k dosažení **společného cíle** na základě dělby práce,
- 2) podílí se na přípravě projektu a **společně předem stanoví** jeho rozsah, včetně příspěvků na jeho náklady, sdílení rizik a výsledků, šíření výsledků, přístupu k právům duševního vlastnictví a pravidel pro přidělení těchto práv,
- 3) svými **kapacitami se podílí** na provádění, tj. řešení projektu,
- 4) **sdílí výsledky** projektu při respektování autorských a jiných práv k nim,
- 5) **sdílí** finanční nebo technologická nebo vědecká nebo jiná **rizika projektu**,

přičemž **všech pět podmínek musí být splněno současně**. Většina projektů programů SR VaVal jsou projekty kolaborativního výzkumu (ty se uvádí výše), ale projekt kolaborativního výzkumu nemusí být podporován jen ze SR VaVal a v těchto případech se uvádí v tomto řádku.

⁶ Veřejné vzdělávání organizované v rámci státního vzdělávacího systému, jež je z velké části nebo zcela financováno ze státních prostředků a je státem kontrolováno.

⁷ Jedná se o náklady na šíření vlastních výsledků VaV VO (nikoliv na jejich dosažení) na nevýlučném a nediskriminačním základě, například prostřednictvím výuky, databází s otevřeným přístupem, veřejně přístupných publikací či otevřeného softwaru.

⁸ Např. nezávislý výzkum financovaný z vlastních zdrojů VO.

⁹ Transfer znalostí poradenstvím, licencemi, spin-off nebo mobilitou popř. jinými způsoby přenosu know-how (nehmotného majetku) založený výlučně na výsledcích na vlastního nezávislého VaV a prováděný jako jeho nedílná součást. Samostatně se uvádí v případě prodeje licencí, v ostatních případech je součástí projektů VaV.

B. Vedlejší hospodářské činnosti VO									
Smluvní výzkum¹⁰	skutečnost	není	0						
	předpoklad	není	0	0	0	0	0	0	0
Poskytování výzkumných služeb¹¹	skutečnost	není	0						
	předpoklad	není	0	0	0	0	0	0	0
Pronájem výzkumného vybavení či laboratoří¹²	skutečnost	není	0						
	předpoklad	není	0	0	0	0	0	0	0
C. Hospodářské činnosti ve VaV, kde VO vystupuje jako podnik									
Projekty programů jiných poskytovatelů (např. OP PIK)	skutečnost	nejsou	0						
	předpoklad	nejsou	0	0	0	0	0	0	0
Komerční aktivity na kapacitách VaV (např. malosériová výroba)¹³	skutečnost	nejsou	0	0					
	předpoklad	nejsou	0	0					
Vzdělávání prováděné jako HČ¹⁴	skutečnost	není	0	0					
	předpoklad	není	0	0					
CELKEM	skutečnost		47844	38876	28265	32003	29976	30875	16517
	předpoklad		0	0	0	0	0	0	15300
	CELKEM		47844	38876	28265	32003	29976	30875	31817

Komentář: Výdaje za rok 2021 byly upraveny dle skutečného čerpání a výdaje na r. 2022 a další léta dle aktualizovaného předpokladu, navíc začaly být organizovány v oblasti veřejného vzdělávání kurzy zaměřené na ochranu knihovních fondů. Účast v mezinárodních projektech VaV se v r. 2022 neuskutečnila (NK se pravidelně účastní konsorcií, soutěžících o projekt v této oblasti, a byla úspěšná v projektech aplikačního charakteru). Pro r. 2022 byly upřesněny osobní náklady pracovníků VO hrazené z vlastních zdrojů (předpoklad na další léta byl ponechán na téže úrovni). Veřejné šíření výsledků výzkumu: bylo méně finančních prostředků na tuto aktivitu vzhledem k tomu, že stouply ceny

¹⁰ Smluvní výzkum pro potřeby podniku je realizován většinou formou objednávky nebo jde o případy, kdy není splněno všech pět znaků kolaborativního výzkumu.

¹¹ Jde o rutinní službu využívající kapacit VO (měření, zpracování vzorků, testování apod.).

¹² S výjimkou případů pronájmu jiné VO pro provádění nezávislého VaV.

¹³ Např. malosériová výroba, využití poloprovozu po ukončení projektu a další případy, kdy organizace vstupuje se svými výrobky a službami na trh, nesmí přitom využít svých VaV kapacit (materiál, zařízení, pracovní sílu a fixní kapitál – zejména budovy, zařízení a pozemky) pořízené z veřejných zdrojů.

¹⁴ Veškeré vzdělávání, školení atd., která nesplňují definici veřejného vzdělávání.

energií. Dále byly uvedeny navíc náklady za vydání odborných knih, které jsou uváděny jako výsledky s vazbu na tuto koncepci, resp. výsledky bez účasti SR VaVal. Tyto částky NK doposud neuváděla, na podzim r. 2022 došlo však ke skutečně dramatickému nárůstu cen tiskáren a dofinancování těchto nákladů z vlastních prostředků NK bylo značné.

2.3 Využití IP DKRVO k rozvoji organizace

Pořízení dlouhodobého majetku:

č.	Věcná specifikace investice (dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku)	rok	výdaje celkem (tis Kč)	výdaje z IP DKRVO (tis. Kč)
1	NEBULA – mobilní zařízení pro dezinfekci papírových dokumentů	2022	1151	1151
2	Specializovaný server pro práci s aplikacemi IIIF a TEI P-5	2022	273	273
3	Tester pevnosti knižní vazby	2022	47	47
4	Digitální kamera a řídicí SW polarizačního mikroskopu Olympus	2022	344	344

2.4 Složení týmů

Výzkumné týmy byly relativně stabilní, byly změny ve složení, nikoli však kritického charakteru, někde šlo nejen o výměnu odcházejících pracovníků, ale i o znalostní posílení, resp. proměnu požadavků v čase v oblasti OON.

V Oblasti č. 9 došlo ke změně garanta, způsobené odchodem pracovníka z NK v polovině roku 2022.

V příloze, která je nedílnou součástí této zprávy, uvádíme kompletní personální zajištění odborných týmů vč. pracovníků najímaných na dohody o pracovní činnosti a provedení práce (OON) se zapracovanými změnami za r. 2022.

3. Plnění cílů koncepce v roce 2022 a dosažené výsledky

3.1 Shrnutí plnění cílů v roce 2022

Výzkum probíhal rovnoměrně ve všech oblastech při zachování plánovaných proporcí. Předpokládané práce probíhaly dle plánu, ke zdržení došlo v několika případech v oblasti vydání/tisku publikací (zejm. periodik), kriticky se zvýšila cena za tisk knih v externích tiskárnách.

Rozdíly proti schválené koncepci: nejsou

3.2. Plnění dílčích cílů podle jednotlivých oblastí

Oblast 1: Výzkum dějin knižní kultury

Dílčí cíl: Provést výzkum proveniencí středověkých rukopisů a inkunábulí, zaměřený zejména na původní knižní celky; pokračovat ve výzkumu dějin českého a moravského knihtisku 15. století

Plnění: Renáta Modráková dokončila a publikovala monografii *Knižní kultura kláštera benediktinek u sv. Jiří* a připravila článek o knihovnách českých abatyší v předhusitském období, který bude publikován v časopise *Knihovna 2023/1*. Zúčastnila se mezinárodní konference *Greeks in Central Europe between the 15th and 20th Century*, Žilina (21.–23. 9. 2022), kde přednesla příspěvek *Greek Manuscripts in the National Library of the Czech Republic*, a konference *Bibliotheca antiqua*, Olomouc (8.–9. 11. 2022), s příspěvkem o knihovně svatojiřského kláštera.

Lucie Heilandová věnovala badatelskou pozornost především brněnským tiskárnám, jejich produkci a obchodní strategii. Podnikla několik badatelských cest do Moravského zemského archivu v Brně, Státního okresního archivu v Olomouci a Österreichisches Staatsarchiv ve Vídni.

Jan Vojtíšek vystoupil na mezinárodní konferenci *The Queen's Resources: Examining the lands, revenues, networks, and economic power of premodern royal women*, University of Winchester (4.–6. 9.) s příspěvkem *Administration of the Queen's Domain in Fourteenth-Century Bohemia*. Připravoval studii o bohemikálních rukopisech z knihovny mariánského kostela v Gdaňsku, dnes uložené v PAN Biblioteka Gdańska.

Kamil Boldan připravil studii o knihovně krumlovského faráře a vratislavského kanovníka Martina Mareše, tvořené převážně antickými a humanistickými tituly italských tiskáren z konce 15. století. V této souvislosti navštívil Univerzitní knihovnu ve Vratislavi, Szechényho národní knihovnu v Budapešti, zámeckou knihovnu v Českém Krumlově a Jihočeskou vědeckou knihovnu, kde jsou dnes uloženy svazky z Marešovy knihovny. Dále připravil článek o osudech iluminovaného kodexu z knihovny uherského a českého krále Matyáše Korvína, který je dnes ve fondu NK.

Milada Svobodová dokončila další svazek katalogu rukopisů pražské lobkowiczské knihovny a připravovala studii z dějin této palácové knihovny.

Výzkumný tým formou smluv OON posílili Michal Dragoun a Jiří Glonek. Michal Dragoun dokončil a publikoval objevenou monografii o nalezeném torzu pozdně středověké knihovny Starého Města pražského. Jiří Glonek připravil studii o knihvazačských dílnách v Olomouci na přelomu 15. a 16. století.

Oblast 2: Hudební věda

Dílčí cíl: Realizování evidence, zpracování a prezentace vybraných hudebně historických sbírek z období let 1700–1900 uložených na území České republiky (Koleč, Litomyšl, Teplice, sbírky Barnabase Weisse, hraběnky Šlikové, Strachotové – Panenský Týnec)

Plnění: Pokračovalo zpracování následujících sbírek:

- Vydání katalogu sbírky Barnabase Weisse (CZ-Pu), zpracování sbírky je ukončeno
- Sbíрка rodiny Strachotů (CZ-Pu) – ukončena hloubková revize záznamů, probíhala příprava katalogu k vydání (první verze katalogu je hotová, 506 s.), včetně studie o této sbírce. Vzhledem k nepřístupnosti archivních materiálů ve Státním okresním archivu v Litoměřicích (archiv Louny) bude studie dokončena v roce 2023.
- pokračovalo zpracování historických hudebních tisků pro databázi RISM
- revize a plnění databází filigránů a katalogu Marco Berra (včetně zahraničních exemplářů v ČR nedostupných). V současné době je v databázi 1 702 záznamů.
- Sbíрка hudebnin provenience Dlouhý Most (CZ-Pu), provádí se hloubková revize pro záznamy RISM a příprava pro vydání tematického katalogu.
- Sbíрка hraběnky Šlikové (CZ-Pk) – zpracovány všechny hudebniny nesoucí znaky této provenience. Probíhá příprava pro vydání tematického katalogu a studie. Kromě této sbírky je zpracovávána sbírka významných autografů uložených v archivu Konzervatoře (Mozart, Koželuh a d.).
- Pokračovalo zpracování hudebnin ze svozů českokrumlovské hudební sbírky (CZ-K) z farností Kájov, Hluboká nad Vltavou, Římov, rodina Šimečkova Český Krumlov, Pěvecký sbor Chvalšiny. Byla připravena a k tisku ve *Fontes Artis Musicae* studie o hudební sbírce zlatokorunského kantora Antonína Borového.
- Pokračování zpracování hudebnin z kostela Povýšení sv. Kříže v Litomyšli (CZ-LLk), oddílu motet a mší. Probíhá příprava katalogu a studie o této sbírce.
- Katalogizace sbírky sv. Jana Křtitele v Teplicích (CZ-TEK), snímání filigránů, vypracována studie o sbírce, odevzdána k vydání v roce 2022 v *Knihovně – knihovnické revue*.
- Sbíрка z kostela sv. Mikuláše na Malé Straně (CZ-Pnm) – pokus o virtuální sjednocení hudebnin dosud rozptýlených v notovém archivu NM – ČMH a jejich zpracování do databáze RISM. V roce 2022 byly dokumentovány zejména hudebniny F. X. Brixiho.
- Osobnosti české hudební kultury 19. a 20. století, pokračování výzkumu a dokumentace:
  - zpracována notosazba Dvořákova Tria B dur včetně korektury, připraveno k editování
  - příprava podkladů pro studii o autografech Otakara Ostrčila uložených v NK, včetně studia jeho korespondence rovněž zde uložené
  - připravena notosazba nepublikovaných skladeb Josefa Páleníčka z rukopisů uložených v hudebním oddělení NK. Jedna ze skladeb byla již koncertně provedena na výročním zasedání ČNS IAML (listopad 2022).
  - příprava studie: *Rukopisy skladatele Vítězslava Nováka ve sbírce hudebního oddělení NK ČR. Ke vztahu Vítězslava Nováka a Ladislava Vycpálka.*
  - zpracování pražských hudebních tisků z 19. století pro databázi RISM, příprava výstavy z pražských hudebních tisků konané v Galerii Klementinum
  - vypracování studie o francouzské korespondenci z fondu hudebního oddělení. Přijato k vydání ve *Fontes Artis Musicae*.

Oblast 3: Slavistika

Dílčí cíl: Provedení a završení odborného průzkumu fondu starých cyrilských tisků; průzkum historických rukopisů ve fondu Slovanské knihovny se zaměřením na provenienční znaky dokumentů za pomoci ex libris, razítek, marginálií, filigránů apod. Studium jevů objevených v průběhu průzkumu.

Plnění: Byl dokončen průzkum a katalogizace všech dokumentů, které budou tvořit obsah čtvrtého svazku *Katalogu starých ruských tisků z fondu Slovanské knihovny tištěných azbukou*. Byla dokončena příprava úvodní studie zaměřené na cenzuru v době vlády Pavla I. na základě studia dokumentů z fondu Slovanské knihovny. Bylo zajištěno odborné recenzní posouzení rukopisu. Pokračuje se s komplexní redakcí katalogizačních záznamů.

V odborném časopisu *Slavic and East European Information Resources* byla publikována studie *The Old Believers' Printed Books from Klinty in the Slavonic Library, Prague: History, Context, and Traditions* (plánovaný kontrolovatelný cíl). Autorkou studie je členka týmu. V odborném časopisu *Archivy Ukrajiny* byla publikována studie *Ukrajins'kyj muzej v Prazi onlajn* čerpající z průzkumu sbírky plakátů a pozvánek ukrajinské emigrace. Autorkou studie je členka týmu.

V časopisu *Teorija i metodyka fizyčnoho vychovannja i sportu* byla publikována studie *Futbol jak čil'na skladova sportyvnoho dozvillja internovanych vojakiv Ukrajins'koji halyc'koji armiji v Čechoslovaččyni (1919–1922 rr.)* čerpající z průzkumu sbírky plakátů a pozvánek ukrajinské emigrace. Spoluautorkou studie je členka týmu.

V monografii *Człowiek w Historii vs Historia Człowieka* byla publikována kapitola *Materialy časopisu „Ukrajins'kyj skytalec“ jak džerelo dlja rekonstrukciji taborovoho povsjačdennja internovanych vojakiv-ukrajinciv UHA v Čechoslovaččyni (1922 r.)* čerpající ze studia dokumentů vztahujících se k problematice ukrajinské emigrace uložených ve Slovanské knihovně. Spoluautorkou kapitoly je členka týmu.

Jako neplánovaný výstup byla publikována monografie *Russkaja emigracija v Praze (1918–1945): putevoditel' = Ruská emigrace Praze (1918–1945): průvodce*, která čerpá ze studia materiálů spojených s dějinami Slovanské knihovny a s činností ruské emigrace v meziválečném Československu. Její dokončení bylo plánováno až pro další etapu prací, zdárný postup přípravných prací však umožnil dřívější publikaci. Autory jsou současný člen týmu (garant oblasti) a bývalá členka týmu.

Oblast 4: Digitální kodikologie a knihověda

Dílčí cíl: Rozvoj virtuálního badatelského prostředí Manuscriptoria v oblasti využití technologie IIIF a správy TEI

Plnění: Manuscriptorium v. 4 bylo rozvinuto důslednou technologickou aplikací standardu TEI a protokolu IIIF. Správní systém TEI zahrnující jak katalogové záznamy rukopisů a dalších historických dokumentů, tak plné texty primárních originálních historických dokumentů umožňuje pracovat s celkem komplexního digitálního dokumentů zahrnujícího nyní kromě popisných a strukturálních metadat i obrazových dat také data plnotextová, přičemž obrazová a plnotextová data jsou vzájemně korelována. Vzhledem k tomu, že systém Manuscriptoria dovoluje otevřít více dokumentů zároveň ve všech jejich reprezentacích (obrazové a plnotextové), je splněn základní a podstatný požadavek badatelské práce, tj. požadavek vzájemného srovnání, resp. srovnávání. Důsledná aplikace protokolu IIIF potom umožňuje dále pracovat v rámci personalizovaného individuálního účtu každého uživatele. Skrze vytváření fragmentů, tj. detailů jednotlivých digitálních objektů (stran) lze vytvářet jednak uživatelská paradata (specifikující anotace), jednak je propojovat s dalšími dokumenty apod. Spolu s

nástrojem pro vytváření virtuálních výstav, resp. digitálních síťových dokumentů tak lze nyní již reálně budovat virtuální badatelské prostředí pro práci s historickými dokumenty a fondy, tzn. používat digitální nástroje k jeho naplňování obsahem.

Oblast 5: Webové archivy pro vědecký výzkum

Dílčí cíl: Stanovení nových možností zpřístupnění dat a metadat z webových archivů

Plnění: Na základě zahraničních rešerší se řešitelé rozhodli v letošním roce realizovat průzkum, jehož cílem bylo zmapování povědomí akademické sféry o existenci a využití dat webových archivů. Chtěli zjistit, zda badatelé s daty webových archivů pracují a jak by je případně chtěli ve svých výzkumech používat. Pro šetření byla zvolena metoda kvantitativního dotazníkového průzkumu. Průzkum, jenž byl v českém prostředí realizován poprvé, byl představen ve výzkumné studii publikované v recenzovaném periodiku Proinflow. (Marie Haškovcová, Luboš Svoboda, Markéta Hrdličková. *Používáte Webarchiv? Průzkum potřeb uživatelů českého webového archivu*. Dostupné z <https://doi.org/10.5817/ProIn2022-2-2>). Výzkumná činnost v oblasti zanikajícího webového obsahu vedla k vyvinutí experimentální kurátorské aplikace *Extinct Websites* (<https://github.com/WebarchivCZ/extinct-websites>), která umožňuje automatizované detekování mrtvých webů. Aplikace vytváří a eviduje další metadata o mrtvých webech a pomáhá identifikovat weby pro specializovanou databázi, která nové informace o zaniklých webech zpřístupní uživatelům.

Oblast 6: Archivace digitálních dat

Dílčí cíl: Optimalizovat uložení digitálních dat v archivu pomocí zkvalitnění balíčků SIP

Plnění: V roce 2022 byla připravena aktualizovaná verze metodiky pro tvorbu balíčků SIP, jejíž certifikace je plánována na rok 2023.

Oblast 7: Ochrana knihovných fondů

Dílčí cíl: Průzkum fyzického stavu knihovných fondů, monitoring kvality prostředí v depozitářích a vývoj nových metodik a postupů ochrany, konzervace a restaurování knihovných fondů

Plnění: Průzkum fyzického stavu knihovných fondů úspěšně pokračuje. Byly vytvořeny pracovní sady pro průzkum fondů.

Zaměřili jsme se na úpravy v metodice průzkumu fyzického stavu vzhledem k úpravám databáze průzkumu. Připravuje se re-certifikace metodiky v roce 2023.

Pokračovaly testování a vývoj metody odkyselování fondů ve vakuové komoře v NK. Rovněž pracujeme s kolegy z AV ČR na vývoji testeru knih, který by měl sloužit k ověřování stability použitých materiálů a technik oprav knižní vazby. Připravujeme podklady pro žádost o patent.

Znečištění vnitřního ovzduší výstavních sálů představuje závažné riziko pro zde uložené umělecké předměty. Ve vnitřním ovzduší Barokního knihovního sálu Národní knihovny byly sledovány koncentrace a složení aerosolových částic, teplota, relativní vlhkost a koncentrace CO₂, O₃, SO₂, NO₂, plynného NH₃, HNO₃ a organických kyselin. Z časového průběhu koncentrací jemných částic je zřejmé, že tyto částice pronikaly do knihovního sálu z vnějšího prostředí a jejich zdrojem byla s největší pravděpodobností doprava. V průběhu turistických sezón vnitřní koncentrace hrubých částic vykazovaly periodický růst začínající na počátku návštěvních hodin s maximem na konci návštěvní doby a následným poklesem k počátečním hodnotám. Z toho je

zřejmé, že zdrojem těchto částic byli návštěvníci. Hlavními vodorozpuštěnými anorganickými složkami byly síran, dusičnan a amonný iont. Koncentrace vnitřních koncentrací dusičnanu klesaly k nulovým hodnotám. To bylo způsobeno vypařováním dusičnanu amonného po průniku do vnitřního prostředí. V důsledku tohoto procesu se také zvýšily vnitřní koncentrace plynného čpavku. V dalším roce plánujeme vydání publikace s touto tematikou.

Oblast 8: Novodobá vydavatelská produkce v českých zemích po r. 1800

Dílčí cíl: Cílem oblasti v letech 2021–2023 bude především širší výzkum vybraných periodických titulů po r. 1945 a jejich regionálních mutací. Výzkum bude probíhat v konzervačních knihovnách i dalších sbírkách v ČR a prezentován bude sondou do periodik vybraného kraje a výzkumem podávajícím širší přehled o regionálních mutacích vybraných titulů. Cílem bude také vyvinout nástroje zefektivňující a zjednodušující práci s regionálními mutacemi, především za účelem kompletace titulů s ohledem na dlouhodobé uchování ve fondech a na jejich reformátování.

Plnění: Řešitelský tým, který je složen z odborníků z NK, MZK, Vědecké knihovny Olomouc a Severočeské vědecké knihovny Ústí nad Labem intenzivně pracuje na rozvoji systému pro evidenci periodik PerMonik. Samotné činnosti navázané na vývojové práce probíhají především v testovacím prostředí, kde je pracovníkům umožněno navrhovat různé kroky k optimalizaci nástroje, následně jsou dodavatelskou firmou změny provedeny nejprve v tomto testovacím prostředí, řešitelským týmem řádně otestovány a až poté nasazeny na produkčním prostředí, což zajišťuje integritu produkčního prostředí. Evidence veškerých úprav je i v letošním roce vedena v repozitáři Github formou issues: <https://github.com/NLCR/evidence.periodik/issues>. Veškeré návrhy na úpravy a poznatky vzešlé z testování jsou ve snaze docílit celkové optimalizace aplikace konzultovány a připomínkovány při pravidelných schůzkách řešitelského týmu i na pravidelných schůzkách řešitelského týmu s dodavatelskou firmou InQool. Zásadními otázkami, kterým se řešitelský tým v letošním roce věnoval, jsou například přílohy rozsáhlých periodik, pro jejichž efektivní zaznamenání bude nástroj PerMonik upraven, dále například problematika grafického označení mutačních vydání či zobrazení stavu daného exempláře. V NK probíhá také příprava dalších ročníků *Československého sportu* a dalších velkých periodik s regionálními mutacemi a vkládání jejich jednotek do systému Aleph tak, aby se následně daly vložit do databáze Permonik.

Tým se rovněž věnuje přípravě zpřístupňovacího modulu nástroje PerMonik, který má být odevzdán v roce 2023 jako plánovaný výsledek. Výchozím rozhraním tohoto modulu bude pravděpodobně forma kalendáře, v němž si uživatel bude moci vyhledat různé mutace a mutační vydání periodik, které v daný den vyšly, včetně detailních informací o stavu či dostupnosti exemplářů v jednotlivých knihovnách, které budou svá periodika v PerMoniku evidovat.

V neposlední řadě se pak pracovníci intenzivně věnují přípravě metodiky pro výzkum regionálních mutací periodik, která je rovněž plánována jako výsledek v následujícím roce. Metodika by měla podrobně popsat problematiku regionálních mutací či mutačních vydání rozsáhlých periodických titulů, jejich formu dosavadního, a ne zcela optimálního zpracování v knihovnách a poskytne i podrobný návod na využití systému pro evidenci periodik PerMonik. Text metodiky je v současné době řešitelským týmem finalizován a připravován tak, aby mohl být v první polovině roku 2023 předán k certifikaci.

Systém pro evidenci periodik je rovněž prezentován v rámci odborného fóra. Mgr. Anna Vandasová přednesla příspěvek s názvem *Systém pro evidenci periodik PerMonik – nástroj (nejen) pro digitalizaci* na pravidelném semináři ke krajským digitalizacím, který probíhal 15. – 16. listopadu 2022 v Moravské zemské knihovně v Brně pod záštitou Sdružení knihoven

(SDRUK). PerMonik tak byl představen části potenciálních uživatelů a setkal se se zájmem účastníků. Problematika trvalého uchování a digitalizace knižních sbírek byla rovněž konzultována v rámci odborného fóra na konferenci LIBER 2022, která probíhala 6. – 8. července 2022 v Dánsku.

V roce 2022 byl v periodiku *ITlib – Informačné technológie a knižnice* uveřejněn odborný recenzovaný článek Mgr. Anny Vandasová a Ing. Aleše Brožka s názvem *PerMonik jako nástroj pro evidenci periodik a jeho využití při průzkumu regionálních mutací Československého sportu v Severočeské vědecké knihovně*.

V samém závěru roku 2021 byl ještě otištěn článek Mgr. Anny Vandasová a Josefa Ludvíčka *Permoník – nástroj pro evidenci periodik* ve sborníku z konference *Knihovny současnosti 2021*, kde byl prezentován (uplatněn jako výsledek typu D bez podpory SR VaVal).

Dále probíhá průzkum českých periodik s regionálními mutacemi zastoupených v Rakouské národní knihovně, na kterém pracuje Mgr. Tereza Zilvar Halusková. Cílem je vytvořit první sondu do zpracování těchto periodik v blízkém zahraničí.

Pracovníci oddělení standardů finalizovali návrh rozšíření standardů NDK o možnost zápisu informací o mutačních vydáních periodik v metadatových formátech MODS a Dublin Core na úrovni metadat výtisků a informací o regionálních mutacích periodik na úrovni metadat titulového záznamu. Související úpravy byly formou doplnění nové kapitoly, věnované problematice popisu mutačních vydání, doplněny rovněž do *Pravidel pro popis periodik*. Navržené změny standardů NDK i *Pravidel pro popis periodik* byly projednány a schváleny *Pracovní skupinou pro tištěné dokumenty* a doporučeny ke schválení *Formátovým výborem NDK*.

Oblast 9: Digital Humanities

Dílčí cíl: Ustavení výzkumu autorství a intertextuality povede k zapojení NK do širších rámců vědecké spolupráce při vytěžování a zpracování dat a vytvoření institucionálního know-how pro komunikaci s novým druhem humanitních a datově založených badatelů

Plnění: Laboratoř Digital Humanities v průběhu roku upravovala své stránky. Tým DigiLab se průběžně v průběhu roku 2022 scházel na aktivitách souvisejících s posilováním znalostí o strojovém zpracování, přípravě datasetu, programování a řešení specifických úprav kódu. Rovněž se scházel při přípravě tématu plánované konference, její propagaci a samotné odborné gesci a organizačnímu zajištění.

V průběhu roku 2022 probíhal vývoj WF zpracování dat a implementaci algoritmu strojového učení nazvaného celkově *AuthorGuesser*. Docházelo k inkrementální optimalizaci běhu celé procedury a průzkumu nejlepších postupů předzpracování dat pomocí výběru klíčových vlastností (feature engineering) pro optimální prediktivní schopnosti algoritmu. Tento vývoj navazoval na práce započaté v roce 2021. Pro zahájení zpracování textů a další úlohy laboratoře DigiLab byl již dedikován server s vysoce výkonnou grafickou výpočetní jednotkou, který má na sebe připojené ještě externí úložiště dostupné v rámci sítě NK pro přímé vkládání dat z NDK a umožňuje škálování celé linky zpracování.

Pro strojové zpracování vyhodnotitelné i pomocí sekundární lidské oponentury bylo určeno jako vhodných 23 autorů pocházejících z české romantické tradice včetně jejich dostupných děl z NDK. Zpracování bylo rozděleno na dvě etapy, přičemž první byla etapa vývojová, aplikující poznatky strojového učení na data NK, precizující samotný algoritmus. Druhá etapa byla škálovacího charakteru ověřující možnosti průběžného rozšiřování modelu pomocí přidávání dalších autorů a technického zajištění procesu.

V první etapě se podařilo zpracovat podklady z dohledaných děl na šesti klíčových autorech českého romantismu a tisících jejich pasáží. Pro dosažení dostatečné nosnosti

výsledků je třeba investovat značné úsilí do vyčištění datasetu. Zde algoritmus pracoval s datasetem šesti autorů, s pěti knihami od každého (tj. 30 knih různých žánrů). Zde si tým kladl za cíl zjistit vhodnou verzi delexikalizace (pomocí nástrojů UDPipe a NameTag), ML modelu či vhodné délky segmentace textů. Rozhodnutí učinil pomocí experimentálního měření. Zároveň byly provedeny experimenty na knihách, které trénovaný model zatím neviděl (předchozí experimenty dělily každou z knih na trénovací, vývojové a testovací pasáže). U takto ztíženého pokusu byla úspěšnost tohoto modelu přes 75 %, co je relativně vyšší úspěšnost.

V druhé etapě se metoda implementovala na rozšířený dataset 23 autorů, v celkovém rozsahu 219 knih, co představuje v realitě 16 600 pasáží (o délce +- 1000 tokenů), tedy celkově bylo zpracováno nezanedbatelné množství 16,6 mil. tokenů z digitalizovaných knih. U zpracování se dosahuje úspěšnosti identifikace známého autora téměř 97 %. Na rozdíl od toho při křížové validaci v této etapě, kde je vždy od každého autora náhodně vybrána jiná testovací kniha proti zbylým trénovacím, varíují výsledky mezi 75 % a 93 %. Celé zpracování nad vstupními daty je možné pouštět bez dalších lidských vstupů a pobírat výsledky na jeho konci. V roce 2023 se plánuje publikace písemných výstupů (které jsou v přípravě), přičemž popis celkového řešení včetně geneze projektu a možným dalším iniciativám v knihovnách bude dostupný v samostatném článku, stejně jako odborná debata o důvodech a korelaci výše popsaného kolísání určitosti predikcí.

Oblast 10: Kniha jako médium ve středověku a novověku

Dílčí cíl: Výzkum vývoje knihy jako společenského média ve středověku a novověku a jeho prezentace odborné i širší veřejnosti

Plnění: Ve výzkumu vývoje knihy jako společenského média byl kromě pokračování systematického zpracovávání tematiky dokončen výzkum sv. Ludmily jako příkladu pojetí konkrétní historické osobnosti v produkci středověkých a novověkých narativních pramenů a byl zahájen další výzkum z jiného metodického úhlu pohledu, který je zaměřen na procesy rušení klášterů za josefínských reforem a vliv tohoto fenoménu na osudy klášterních knihoven. Pro studium byly vybrány čtyři ženské konventy, které zároveň umožňují náhled na užívání a vliv knižní produkce v ženském klášterním prostředí.

Prezentace výsledků výzkumu se zaměřovala v roce 2022 především na výstavní činnost, jejíž cílovou skupinou byli jak odborníci, tak širší laická veřejnost. Byla završena výstava *Kniha a závoj. 1100 let od úmrtí kněžny a světice Ludmily*, která prezentovala veřejnosti formou panelů a exponátů včetně nejcennějších rukopisů a starých tisků obraz sv. Ludmily v jednotlivých literárních žánrech a tematických celcích písemné produkce od raného středověku po období osvícenství. Kritický katalog nabídl odborné obci hlubší analýzu jednotlivých témat, na něž byla výstava zaměřena. Druhou expozicí vycházející ze studia historické knižní produkce a knihy jako prostředku předávání poznání byla výstava *Tirsch a ti druzí... Čeští jezuité v Mexiku*, konaná taktéž v Galerii Klementinum v Národní knihovně ČR v říjnu a listopadu 2022. Veřejnosti představila průběh jezuitských misijních cest do oblasti Mexika včetně příprav na cesty a knižní dokumenty vázané na poznávání *Nového světa*, mezi nimiž byl hlavním exponátem obrazový *Codex Pictoricus Mexicanus*, který vyhotovil na základě své misijní cesty jezuita Ignác Tirsch. Počet návštěvníků výstavy byl 2 585.

Další popularizační rovinou prezentace výsledků výzkumu bylo pokračování cyklu přednášek *Z klementinských pokladů*, pořádaných Oddělením rukopisů a starých tisků. Přednášky v úvodu roku 2022 byly tematicky spojeny s tehdy probíhající svatoludmilskou výstavou. Zbýlé přednášky jarní části cyklu byly věnovány historické kartografii, konkrétnímu rukopisu, encyklopediím 18. století a šlechtické černínské knihovně. Podzimní část cyklu zahájila opět přednáška spjatá s výstavou o jezuitských misijních cestách do Mexika a s rukopisem

Ignáce Tirsche. Poté byla představena přírodovědná díla vázaná na odbornou činnost pražských laických i duchovních (jezuitských) vědců. Exponáty měsíce, vybrané z fondů Oddělení rukopisů a starých tisků a vystavené v předšálí Všeobecné studovny, reflektovaly vesměs tematiku zmíněných přednášek a představovaly vybraný exemplář, o němž bylo v přednáškách mimo jiné pojednááno.

3.3 Plnění kontrolovatelných cílů a plánovaných výsledků koncepce v r. 2020

Oblast 1: Výzkum dějin knižní kultury

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
<i>rok</i>	2022
<i>oblast (č. a název)</i>	1 - Výzkum dějin knižní kultury
<i>kontrolovatelný cíl/e</i>	Publikace knihy Michala Dragouna: Středověká knihovna Starého Města pražského a dalších osmi článků J autorů M. Baumlová, K. Boldan, L. Heilandová, R. Modráková, M. Svobodová a J. Vojtíšek, viz podrobněji bod E. B)
<i>plnění cíle</i>	Byla publikována kniha Michala Dragouna, Středověká knihovna Starého Města pražského a dvě knihy plánované na 2020 a 2021: Milada Svobodová, Rukopisy palácové knihovny hrabat Czerninů z Chudenic. Sv. 1; Renáta Modráková, Knižní kultura kláštera benediktinek u sv. Jiří na Pražském hradě. Dále byly publikovány studie L. Heilandové (3 x J), K. Boldana (1 x J), J. Vojtíška (1 x J), M. Svobodové (1 x J) a M. Baumlové (1 x J). V tisku je ještě 1x J (K. Boldan)
<i>předpokládané výsledky</i>	1x B, 8x J
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2022 uplatněné v r. 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a)</i>	1 x B, 7 x J (plánovaný výsledek J R. Modrákové na téma odraz kultu svatě Ludmily v knižních fondech byl nahrazen navíc publikovaným výsledkem L. Heilandové)
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2019–2021 uplatněné v r. 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a) – uvádí se vč. roku, na který byl výsledek plánován</i>	2x B, 1x J
<i>neuplatněné výsledky za rok 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1b)</i>	1x J
<i>neuplatněné výsledky za roky 2019–2021 (musí odpovídat Příloze č. 1b)</i>	5x J (Publikování 5 x J původně plánovaných na 2020/2021 se z různých důvodů opozdilo – uzavření některých paměťových institucí z důvodu Covidu či rekonstrukce, dvě členky týmu se

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
	přednostně věnovaly dokončení plánovaných monografií, v jednom případě opoždění ve vydávání zahraničního periodika)
neplánované výsledky za rok 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	Nejsou

Oblast 2: Hudební věda

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
<i>rok</i>	2022
<i>oblast (č. a název)</i>	2 – Hudební věda
<i>kontrolovatelný cíl/e</i>	Vydání studie (článek J) o sbírce hudebnin Strachotové – Panenský Týnec, vydání studie Prameny k osobnosti Vítězslava Nováka ve sbírce hudebního oddělení NK ČR, vydání studie o francouzské korespondenci uložené v hudebním oddělení
<i>plnění cíle</i>	<p>Studie: Sbíрка hudebnin Strachotové – Panenský Týnec náležející k připravovanému tematickému katalogu nemohla být dokončena z důvodu nedostupnosti archivního materiálu ze Státního okresního archivu v Litoměřicích (Archiv Louny). Dle sdělení pracovníků archivu procházejí požadované dokumenty dokládající činnost Strachotovy rodiny v Panenském Týnci (stejně jako farní kronika obce) ochrannými procedurami a budou k dispozici až v roce 2023, kdy také vyjde tato studie, a navíc jako neplánovaný výsledek typu B katalogu sbírky.</p> <p>Článek byl nahrazen článkem <i>Sbíрка hudebnin chrámu sv. Jana Křtitele v Teplicích</i>, který je plně v souladu s dílčím cílem výzkumu v této oblasti.</p> <p>Studie <i>Rukopisy skladatele Vítězslava Nováka ve sbírce hudebního oddělení NK ČR. Ke vztahu Vítězslava Nováka a Ladislava Vycpálka</i> má vyjít dle sdělení redakce periodika <i>Clavibus Unitis</i> v jeho posledním letošním čísle, vydání má však zpoždění.</p>

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
	<p>Příspěvek k této problematice byl také přednesen na kongresu IAML 28. 7. 2022 a prezentace je přístupná online: Vítězslav Novák's Manuscripts in the collection at the Music Department of the National Library of the Czech Republic (iaml.info)</p> <p>Studie o francouzské korespondenci <i>Lettres autographes françaises aux archives du département de la Musique de la Bibliothèque nationale de la République tchèque</i> vyšla ve <i>Fontes Artis Musicae</i>.</p>
předpokládané výsledky	3x J
uplatněné výsledky plánované na r. 2022 uplatněné v r. 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	2x J
uplatněné výsledky plánované na r. 2019–2021 uplatněné v r. 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a) – uvádí se vč. roku, na který byl výsledek plánován	<p>1x B (Jana Vozková, Eliška Šedivá: <i>Collectio operum musicalium e possessione P. Barnabae Weiss</i>)</p> <p>1x J (Ludmila Šmídová: Rukopisná pozůstalost Josefa Páleníčka uložená v hudebním oddělení NK ČR)</p>
neuplatněné výsledky za rok 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	1x J
neuplatněné výsledky za roky 2019–2021 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	1x J
neplánované výsledky za rok 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	Nejsou

Oblast 3: Slavistika

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
rok	2022
oblast (č. a název)	3 – Slavistika

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
kontrolovatelný cíl/e	Publikování odborné studie ve specializovaném recenzovaném časopisu a knihy B, věnované 100. výročí založení Slovanské knihovny
plnění cíle	<p>Cíl publikovat odbornou studii J ve specializovaném recenzovaném časopisu byl splněn.</p> <p>Cíl publikovat knihu B věnovanou 100. výročí založení Slovanské knihovny nebyl prozatím splněn, a to z odborně technických důvodů (viz níže neuplatněné výsledky za rok 2022). Cíl bude splněn v roce 2023.</p> <p>Oproti původně plánovanému cíli byly publikovány dvě další studie v odborných časopisech (jedna z nich plánována původně na rok 2023) a jedna kapitola v kolektivní monografii. Dále byla s předstihem zakončena příprava odborné monografie B, jejíž obsah vychází ze studia základních etap dějin Slovanské knihovny a studia materiálů k činnosti ruské emigrace v ČSR, což je téma s dějinami a fondem Slovanské knihovny úzce spjaté.</p>
předpokládané výsledky	1x J, 1x B
uplatněné výsledky plánované na r. 2022 uplatněné v r. 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	1x J
uplatněné výsledky plánované na r. 2019–2021 uplatněné v r. 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a) – uvádí se vč. roku, na který byl výsledek plánován	nejsou
neuplatněné výsledky za rok 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	<p>1x B</p> <p>Již dokončený text musel být zpětně dopracován. Důvodem odkladu dokončení rukopisu byl neznámý rozsáhlý konvolut listinných dokumentů vztahující se k předmětu monografie, nalezený ve fondu speciálních sbírek Slovanské knihovny. Jeho prostudování, analýza a zapracování do textu je nezbytné pro plnohodnotnou přípravu obsahu knihy. Více času oproti předpokladu zabralo rovněž zajištění kvalitního překladu textu do angličtiny a následná korektura.</p> <p>Výsledek bude uplatněn v roce 2023.</p>

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
<i>neuplatněné výsledky za roky 2019–2021 (musí odpovídat Příloze č. 1b)</i>	nejsou
<i>neplánované výsledky za rok 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a)</i>	1x B, 2x J, 1x C

Oblast 4: Digitální kodikologie a knihověda

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
<i>rok</i>	2022
<i>oblast (č. a název)</i>	4 – Digitální kodikologie a knihověda
<i>kontrolovatelný cíl/e</i>	Realizace správního systému TEI, spuštění betaverze poloprovozu k odladění Realizace M-Sandbox (Z _{polop}) pro ověřování kvality zveřejňovaného obsahu
<i>plnění cíle</i>	Byl vytvořen správní systém TEI, který umožňuje společný management popisných metadat a plnotextových dat, a uveden do poloprovozu. Byl vytvořen M-Sandbox, který umožňuje validaci TEI ENRICH Specification záznamů a je interoperabilní se Sandboxem pro validaci EDM ARMA Specification záznamů, a uveden do poloprovozu.
<i>předpokládané výsledky</i>	1x Z _{polop}
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2022 uplatněné v r. 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a)</i>	1x Z _{polop}
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2019 – 2021 uplatněné v r. 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a) – uvádí se vč. roku, na který byl výsledek plánován</i>	Nejsou

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
neuplatněné výsledky za rok 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	Nejsou
neuplatněné výsledky za roky 2019–2021 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	Nejsou
neplánované výsledky za rok 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	Nejsou

Oblast 5: Webové archivy pro vědecký výzkum

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
rok	2022
oblast (č. a název)	5 – Webové archivy pro vědecký výzkum
kontrolovatelný cíl/e	Vývoj experimentálního software pro práci s daty a metadaty z webového archivu
plnění cíle	<p>V letošním roce bylo realizováno dotazníkové šetření zaměřené na informační potřeby uživatelů webových archivů v akademické sféře. Průzkum a jeho výsledky byly představeny ve výzkumné studii publikované v recenzovaném periodiku Proinflow.</p> <p>Zároveň byl vyvinut experimentální software <i>Extinct Websites</i>, který umožňuje automatizované detekování mrtvých webů, eviduje a vytváří metadata o zaniklém webovém obsahu.</p>
předpokládané výsledky	1x R, 1x J
uplatněné výsledky plánované na r. 2022 uplatněné v r. 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	1x R, 1x J
uplatněné výsledky plánované na r. 2019–2021 uplatněné v r. 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a) – uvádí se vč. roku, na	Nejsou

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
<i>který byl výsledek plánován</i>	
<i>neuplatněné výsledky za rok 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1b)</i>	Nejsou
<i>neuplatněné výsledky za roky 2019–2021 (musí odpovídat Příloze č. 1b)</i>	Nejsou
<i>neplánované výsledky za rok 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a)</i>	Nejsou

Oblast 6: Archivace digitálních dat

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
<i>rok</i>	2022
<i>oblast (č. a název)</i>	6 – Archivace digitálních dat
<i>kontrolovatelný cíl/e</i>	Provést revizi metodiky pro tvorbu balíčků SIP a napsat studii o aktuálním stavu archivačních formátů pro elektronické publikace: odborný článek J o aktuálním stavu archivačních textových formátů pro elektronické publikace; předání textu revidované metodiky pro balíčky SIP k certifikaci
<i>plnění cíle</i>	Byla připravena aktualizovaná verze metodiky pro tvorbu balíčků SIP, jejíž certifikace je plánována na rok 2023. Byly publikovány dva odborné články J o aktuálním stavu archivačních textových formátů pro elektronické publikace a o archivaci audiovizuálních dokumentů.
<i>předpokládané výsledky</i>	2x J
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2022 uplatněné v r. 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a)</i>	2x J
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2019–2021 uplatněné v r. 2022 (musí odpovídat Příloze č.</i>	1x J

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
1a) – uvádí se vč. roku, na který byl výsledek plánován	
neuplatněné výsledky za rok 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	Nejsou
neuplatněné výsledky za roky 2019–2021 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	Nejsou
neplánované výsledky za rok 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	Nejsou

Oblast 7: Ochrana knihovních fondů

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
rok	2022
<u>oblast</u> (č. a název)	7 – Ochrana knihovních fondů
kontrolovatelný cíl/e	Vydání článku J o hromadném odkyselování knihovních fondů v České republice, vydání článku J o technikách dezinfekce knihovních fondů
plnění cíle	Články napsány a byly publikovány v posledních letošních číslech časopisu <i>Review of the National Center of Digitization</i> (prosinec 2022) a <i>ITlib: Information technologies and libraries</i> 3-4/2022
předpokládané výsledky	2x J
uplatněné výsledky plánované na r. 2022 uplatněné v r. 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	2x J
uplatněné výsledky plánované na r. 2019–2021 uplatněné v r. 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a) – uvádí se vč. roku, na který byl výsledek plánován	1x Ekrit, 1x B, 1x J

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
neuplatněné výsledky za rok 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	Nejsou
neuplatněné výsledky za roky 2019–2021 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	Nejsou
neplánované výsledky za rok 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	Nejsou

Oblast 8: Novodobá vydavatelská produkce v českých zemích po r. 1800

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
rok	2022
<u>oblast</u> (č. a název)	8 – Novodobá vydavatelská produkce v českých zemích po r. 1800
kontrolovatelný cíl/e	Prezentace regionální sondy do periodik Ústeckého kraje – recenzovaný článek J Příprava metodiky výzkumu regionálních mutací periodik. Příprava zpřístupňovacího modulu nástroje pro evidenci periodik
plnění cíle	Recenzovaný článek byl řádně publikován. Text metodiky výzkumu regionálních mutací je řešiteli finalizován. Řešitelé spolu s dodavatelskou firmou pracují na přípravě zpřístupňovacího modulu.
předpokládané výsledky	1x J
uplatněné výsledky plánované na r. 2022 uplatněné v r. 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	1x J
uplatněné výsledky plánované na r. 2019 – 2021 uplatněné v r. 2022	nejsou

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
<i>(musí odpovídat Příloze č. 1a) – uvádí se vč. roku, na který byl výsledek plánován</i>	
<i>neuplatněné výsledky za rok 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1b)</i>	nejsou
<i>neuplatněné výsledky za roky 2019 - 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1b)</i>	nejsou
<i>neplánované výsledky za rok 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a)</i>	nejsou

Oblast 9: Digital Humanities

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
<i>rok</i>	2022
<i>oblast (č. a název)</i>	9 – Digital Humanities
<i>kontrolovatelný cíl/e</i>	Realizace Z _{polop} Experimentální linka zpracování digitálních dat a analýzy jejich vztahů Uspořádání workshopu pro vědeckou komunitu a akademickou obec na půdě NK k tématu laboratoře
<i>plnění cíle</i>	Linka pro zpracování dat je ustavena a uskutečnila opakovaně zpracování a analýzu vztahů u škálovaného datasetu. Její algoritmus a workflow je publikován na stránkách repositáře zdrojových kódů DigiLabu https://github.com/DigilabNLCR/AuthorGuesser . V roce 2023 se plánuje její zpřístupnění pro veřejnost a plný produkční režim. Workshop byl posílen o další účastníky z akademické obce a proběhl ve formátu celodenní konference k celkové otázce autorství a zejména recentní metodologie a výsledků výzkumů. Konference se zúčastnilo 19 účastníků. Úvod představil iniciativu NK na poli digitálních humanit a úlohu DigiLabu, další dva odborné příspěvky již komunikovaly a diskutovaly konkrétní výsledky DigiLabu NK a MFF UK. (https://digilab.nkp.cz/wp-content/uploads/2022/09/Authorship-DigiLab_konference-2022-09-27_program.pdf).
<i>předpokládané výsledky</i>	1x Z _{polop}

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
uplatněné výsledky plánované na r. 2022 uplatněné v r. 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	1x Z _{polop}
uplatněné výsledky plánované na r. 2019–2021 uplatněné v r. 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a) – uvádí se vč. roku, na který byl výsledek plánován	Nejsou
neuplatněné výsledky za rok 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	Nejsou
neuplatněné výsledky za roky 2019–2021 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	Nejsou
neplánované výsledky za rok 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	1x R

Oblast 10: Kniha jako médium ve středověku a novověku

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
Rok	2022
<u>oblast</u> (č. a název)	10 – Kniha jako médium ve středověku a novověku
kontrolovatelný cíl/e	Uspořádání výstavy s kritickým katalogem
plnění cíle	Splněno
předpokládané výsledky	1x Ekrit, 1x B
uplatněné výsledky plánované na r. 2022 uplatněné v r. 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	1x Ekrit, 1x B

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2019–2021 uplatněné v r. 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a) – uvádí se vč. roku, na který byl výsledek plánován</i>	Nejsou
<i>neuplatněné výsledky za rok 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1b)</i>	Nejsou
<i>neuplatněné výsledky za roky 2019–2021 (musí odpovídat Příloze č. 1b)</i>	Nejsou
<i>neplánované výsledky za rok 2022 (musí odpovídat Příloze č. 1a)</i>	Nejsou

Zpracoval: Mgr. Adolf Knoll, v. r., tel. 221663274, mob. 603223514, adolf.knoll@nkp.cz

Schválil: Mgr. Tomáš Foltýn, v. r., generální ředitel, tel. 221663262, tomas.foltyn@nkp.cz

Datum: 12. prosince 2022, aktualizace 6. ledna 2023

2.4 Složení týmů

Pracovníci NK/VO

U všech pracovníků NK/VO je úvazek 0 (nevzniklo žádné nové pracovní místo), nicméně celkový objem přepočítaných úvazků na řešení cílů této koncepce a jeho podporu, hrazených z rozpočtu NK, byl 15,56 pracovních míst.

	č. řádku	Titul, jméno, příjmení /pracovní pozice	Specifikace předmětu činnosti
Složení týmu zajišťujícího oblast 1			
Dle koncepce	1	PhDr. Kamil Boldan	Garant: výzkum inkunábulí a dějin knihtisku 15. stol.
Dle koncepce	2	PhDr. Renáta Modráková	Výzkum středověkých rukopisů (klášterní a univerzitní knihovny)
Dle koncepce	3	PhDr. Milada Svobodová	Výzkum středověkých rukopisů (pražská lobkowiczská knihovna, šlechtické knihovny)
Dle koncepce	4	Mgr. Jan Vojtíšek	Výzkum středověkých rukopisů (měšťanské a univerzitní knihovny)
Dle koncepce	5	PhDr. Lucie Heilandová, Ph. D.	Výzkum dějin moravského knihtisku v raném novověku
Složení týmu zajišťujícího oblast 2			
Dle koncepce	1	Mgr. Zuzana Petrášková	Garant: koordinace prací projektu, odborné konzultace s řešiteli projektu a vlastníky sbírek
Dle koncepce	2	Mgr. Ludmila Šmídová, Ph. D.	zpracování určených hudebních pramenů pro databázi RISM, doplňování databáze Berra, ediční činnost
Dle koncepce	3	Mgr. Václav Kapsa, Ph. D.	odborné konzultace k výskytu hudebních pramenů
Dle koncepce	4	Mgr. Marc Niubò, Ph. D.	sledování písářských rukou v hudebních pramenech
Dle koncepce	5	Mgr. Eliška Šedivá	zpracování určených hudebních pramenů pro databázi RISM, příprava tematických katalogů, plnění databáze filigránů
Dle koncepce	6	Bc. Lucie Havránková	snímání obrazů filigránů na hudebních rukopisech a jejich popis, revize záznamů pro RISM
Dle koncepce	7	Radovan Záhořík	technická realizace, údržba a podpora tvorby databází filigránů a tisků Berra.
Dle koncepce	8	Mgr. Pavel Kordík, Ph. D.	zpracování hudebně-historiografických pozůstalostí a korespondence.

Složení týmu zajišťujícího oblast 3			
Dle koncepce	1	PhDr. Lukáš Babka	Garant: koordinace činností, administrativní a technické výkony činností, výběr a zhodnocení relevantních knihovnických jednotek určených pro plnění dílčích cílů.
Dle koncepce	2	Mgr. Rita Lyons Kindlerová	Odborná práce s historickým fondem rukopisných dokumentů, jejich průzkum z hlediska provenienčních znaků, příprava odborných článků, zajištění digitalizace církevněslovanských historických dokumentů.
Složení týmu zajišťujícího oblast 4			
Dle koncepce	1	PhDr. Zdeněk Uhlíř	Garant: koordinace oblasti a dílčích cílů, uživatelské požadavky, výběr dat
Dle koncepce	2	Tomáš Klimek, Ph.D.	Uživatelské požadavky, analýzy, výběr a příprava dat, testování
Dle koncepce	3	Mgr. Adolf Knoll	Komunikace s partnery, testování
Dle koncepce	4	PhDr. Miroslava Hejnová	Příprava dat, testování
Dle koncepce	5	Mgr. Michael Lužný	Uživatelské požadavky, příprava dat, testování
Změna 2021	6	Mgr. Anna Pavlíková	Příprava dat, testování
Složení týmu zajišťujícího oblast 5			
Dle koncepce	1	Mgr. Marie Haškovcová	Garant: stanovování cílů a koncepce, projektový management, lektorství a obsahové analýzy dat
Dle koncepce	2	BcA. Luboš Svoboda	obsahové analýzy dat, metadatový popis, testování a tvorba dokumentace
Dle koncepce	3	Mgr. Monika Kodad Holoubková (ukončila pracovní poměr k 31. 7. 2021, bude nahrazena od 1. 1. 2022)	obsahové analýzy dat, testování, lektorství a komunikace s veřejností
Změna 2022	3	Bc. Petra Habětínová (od 25. 7. 2022 mateřská dovolená, bude nahrazeno v r. 2023)	obsahové analýzy dat, testování, lektorství a komunikace s veřejností
Dle koncepce	4	Mgr. Zdenko Vozár (ukončil pracovní poměr v NK)	technická analýza a práce s velkými daty, vývoj software
Změna 2022	4	Václav Dragoun	technická analýza a práce s velkými daty, vývoj software
Dle koncepce	5	Mgr. Markéta Hrdličková	analýza a příprava dat, koncepce řešení databáze
Složení týmu zajišťujícího oblast 6			

Dle koncepce	1	Mgr. Natalie Ostráková	Garant: stanovování cílů a koncepce, projektový management, výzkum v oblasti standardizace (ukončení pracovního poměru k 30. 6. 2021)
Změna 2021	1	Bc. Václav Jiroušek	Garant: stanovování cílů a koncepce, projektový management, výzkum v oblasti standardizace (od 1. 7. 2021)
Dle koncepce	2	Mgr. Miroslava Beňačková (ukončení pracovního poměru v NK k datu 31.3.2022)	Výzkum v oblasti digitální archivace
Změna 2022	2	Mgr. Květa Fremrová	Výzkum v oblasti digitální archivace
Dle koncepce	3	Mgr. Pavlína Kočišová	Analýzy v oblasti metadat
Dle koncepce	4	Mgr. Vojtěch Kopský, Ph. D.	Analýzy v oblasti formátů
Dle koncepce	5	Bc. Václav Jiroušek	Analýzy v oblasti systémů uchování
Změna 2021	5	Mgr. Jan Bilwachs	Analýzy v oblasti systémů uchování
Dle koncepce	6	Filip Pavčík, Ph. D.	Výzkum v oblasti digitální archivace
Dle koncepce	7	Mgr. Jana Hrzinová	Analýzy v oblasti systémů uchování
Složení týmu zajišťujícího oblast 7			
Dle koncepce	1	Ing. Petra Vávrová, Ph.D.	Garant: Příprava a vydávání odborných knih, článků a metodiky, příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Dle koncepce	2	Ing. Magda Součková	Podíl na přípravě a vydávání odborných knih a článků a metodiky příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Dle koncepce	3	Ing. Rebeka Zembjaková	Mikrobiologické testování a práce
Dle koncepce	4	Julie Hejzlarová	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Dle koncepce	5	Mgr. Art. Ludmila Holotíková, DiS. (do 30. 04. 2022)	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Změna 2022	5	MgA. Soňa Hudoková (Od 1. 10. 2022)	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Dle koncepce	6	Ondřej Lehovec (odchod z NK)	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Změna 2022	6	Hanna Sharai, DiS	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi

Dle koncepce	7	Jana Víceníková	Příprava ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Dle koncepce	9	Mgr. Jaroslava Moučková	Příprava a podíl na přípravě a vydávání odborných knih a článků a metodiky příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Dle koncepce	10	Mgr. Jitka Neoralová	Podíl na přípravě a vydávání odborných knih a článků a metodiky příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Dle koncepce	11	Ivana Chorá	Ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Dle koncepce	12	Ing. Jan Franci	Monitoring kvality ovzduší
Dle koncepce	13	BcA. Zuzana Milnerová	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Dle koncepce	14	Simona Neoralová, DiS.	Administrace činností, nákup materiálů, činnosti spojené s přípravou výstavy
Dle koncepce	15	BcA. Hedvika Herbsová	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Dle koncepce	16	Zuzana Černeková	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Složení týmu zajišťujícího oblast 8			
Dle koncepce	1	Mgr. Anna Vandasová	Garant: koordinace prací projektu, administrativa oblasti, vedení výzkumu mutací periodik
Dle koncepce	2	Mgr. Tomáš Foltýn	Výzkum regionálních mutací periodik. Testování vyvinutých nástrojů.
Dle koncepce	3	Josef Ludvíček	Výzkum regionálních mutací periodik. Testování vyvinutých nástrojů. Tvorba metodiky výzkumu regionálních mutací periodik.
Dle koncepce	4	František Rezek	Výzkum regionálních mutací periodik. Testování vyvinutých nástrojů. Tvorba metodiky výzkumu regionálních mutací periodik.
Dle koncepce	5	PhDr. Jaroslava Svobodová	Výzkum a zpracování regionálních mutací periodik. Testování vyvinutých nástrojů.
Dle koncepce	6	PhDr. Petra Šťastná	Výzkum regionálních mutací periodik. Testování vyvinutých nástrojů. Tvorba metodiky výzkumu regionálních mutací periodik.

Dle koncepce	7	Mgr. Pavlína Kočišová	Úprava standardu digitalizace – doplnění o informaci o regionální mutaci periodik
Dle koncepce	8	Systémový knihovník (v r. 2022 pozice nevyužita)	Analýza konektivity mezi knihovním systémem a nástrojem pro evidenci periodik
Složení týmu zajišťujícího oblast 9			
Dle koncepce	1	Mgr. Zdenko Vozár (dochod z NK k 31. 5. 2022)	Garant: koordinace a administrace činností, stanovování koncepce a konkrétních cílů, projektový management, Technická a obsahová analýza dat, tvorba SW
Změna 2022	1	Jan Holomek (od 1. 6. 2022)	Garant: koordinace a administrace činností, stanovování koncepce a konkrétních cílů, projektový management, Technická a obsahová analýza dat, tvorba SW
Dle koncepce	2	Bc. Petra Habětínová (mateřská dovolená)	Technická a obsahová analýza dat, tvorba SW, metadatový popis, testování a tvorba dokumentace postupů
Změna 2022	2	Václav Dragoun	Technická a obsahová analýza dat, tvorba SW, metadatový popis, testování a tvorba dokumentace postupů
Dle koncepce	3	Bc. Jiří Szromek	Technická a obsahová analýzy dat, tvorba SW, testování a dokumentace postupů a technical writer.
Dle koncepce	4	Bc. Andrea Prokopová (končí k 30. 11. 2021, zatím neobsazeno)	Obsahová analýza dat.
Změna 2022	4	Ing. Miloš Bilwachs	Technická podpora linky zpracování dat (obsahová analýza nadále řešena formou OON)
Dle koncepce	5	Jan Holomek (přesun na pozici garanta)	Vývoj prezentačního webu
Změna 2022	5	Ing. Inna Skoupá	Testování a vývoj
Dle koncepce	6	Markéta Kramplová (k 31. 5. 2021 skončil pracovní poměr – činnost převzal do najetí řešení garant a A. Prokopová)	Projektová, evidenční a administrativní činnost, lektorství, komunikace s veřejností a správa sociálních médií. Správa bibliografie.
Změna 2022	6	Lucie Čížová	Komunikace a propagace
Složení týmu zajišťujícího oblast 10			
Dle koncepce	1	Mgr. Jan Vojtíšek	Garant: koordinace projektu, administrativa, výzkum
Dle koncepce	2	Mgr. Tomáš Klimek, Ph.D.	Výzkum, administrativa
Dle koncepce	3	PhDr. Renáta Modráková	Výstava, kritický katalog, výzkum

Dle koncepce	4	Mgr. Lucie Heilandová, Ph.D.	Odborná publikace (kolektivní monografie), výzkum
Dle koncepce	5	PhDr. Alena Císařová-Smítková	Redakční práce, výzkum

Dohody o pracovní činnosti a provedení práce

	č. řádku	Titul, jméno, příjmení nebo počet osob pokud není známo konkrétní jmenovité obsazení	Specifikace předmětu činnosti	Počet sjednaných hodin na dohodu za rok
Složení týmu zajišťujícího oblast 1				
Dle koncepce	1	V r. 2022 nebylo využito	Překlady do angličtiny, němčiny a francouzštiny	375 hod./5 let
Dle koncepce	2	Mgr. Michal Dragoun	Průzkum proveniencí středověkých rukopisů a zpracování monografie Středověká knihovna Starého Města pražského	550,00
Dle koncepce	3	Mgr. Michaela Baumlová	Zpracování studie z dějin knižní vazby na Chebsku	175,00
Dle koncepce	4	Mgr. Jiří Glonek	Zpracování dvou studií z dějin knižní vazby na Moravě v pozdním středověku	160,00
Složení týmu zajišťujícího oblast 2				
Dle koncepce	1	PhDr. Jana Fojtíková	Zpracování vybraných hudebních sbírek	150,00
Dle koncepce	2	Mgr. Jiří Mikuláš, PhD.	Zpracování vybraných hudebních sbírek	300,00
Dle koncepce	3	Mgr. Ludmila Mikulášová, PhD.	Zpracování vybraných hudebních sbírek	300,00
Dle koncepce	4	Mgr. Markéta Králová	Zpracování vybraných hudebních sbírek	300,00
Dle koncepce	5	Mgr. Libor Kvasnička	Zpracování vybraných hudebních sbírek	300,00
Změna 2022	5	Mgr. František Kolář	Zpracování vybraných hudebních sbírek – posílení agendy dalším pracovníkem	200,00
Změna 2022	5	Mgr. Martina Kostková	Zpracování vybraných hudebních sbírek - posílení agendy dalším pracovníkem	100,00

Dle koncepce	6	Mgr. Eva Prchalová	korektury textů a notových edic (Josef Páleníček)	200,00
Dle koncepce	7	Mgr. Markéta Kratochvílová, Ph. D.	průzkum novodobých rukopisných pramenů v hudebním oddělení	300,00
Složení týmu zajišťujícího oblast 3				
Dle koncepce	1	Mgr. Olga Leshkova	Katalogizační a bibliografické práce s fondem starých ruských tisků tištěných azbukou z let 1795–1800, obsahová příprava odborné knihy <i>Katalog starých ruských tisků z fondů Slovanské knihovny tištěných azbukou (sv. 4)</i> .	350,00
Dle koncepce	2	Mgr. Ganna Khliebina	Odborný průzkum sbírek speciálních dokumentů, třídění, katalogizace, prezentace, příprava odborných článků	450,00
Dle koncepce	3	Mgr. Jan Hanousek	Odborný průzkum pramenů spojených s dějinami Slovanské knihovny. Práce předpokládá jak třídění sbírky a průzkum provenienčních znaků, tak i badatelskou práci v dalších archivech ČR	450,00
Složení týmu zajišťujícího oblast 4				
Dle koncepce	1	Mgr. Lucie Šašková Hřibová	příprava plných textů, detailní popis iluminací, analytický popis, další speciální popis, příprava virtuálních výstav	800,00
Dle koncepce	1	Mgr. Klára Šárovcová	příprava plných textů, detailní popis iluminací, analytický popis, další speciální popis, příprava virtuálních výstav	800,00
Dle koncepce	1	Bc. Alena Kráčmarová	příprava plných textů, detailní popis iluminací, analytický popis, další speciální popis, příprava virtuálních výstav	800,00

Složení týmu zajišťujícího oblast 5				
Dle koncepce	1	Ing. Jan Lehečka, Ph. D.	technické a vizuální řešení databáze, programátorské práce, testování nástrojů, analýza dat, rešerše	28,00
Dle koncepce	1	Jan Holomek	technické a vizuální řešení databáze, programátorské práce, testování nástrojů, analýza dat, rešerše	180,00
Dle koncepce	1	BBus. Pavla Kupcová	technické a vizuální řešení databáze, programátorské práce, testování nástrojů, analýza dat, rešerše	8,00
Složení týmu zajišťujícího oblast 6				
Dle koncepce	1	Nikoli v r. 2021	Příprava podkladů pro analýzu signifikantních vlastností	
Dle koncepce	2	Nikoli v r. 2021	Příprava podkladů pro systém plánování dlouhodobé archivace	
Dle koncepce	3	Nikoli v r. 2021	Příprava podkladů pro návrh vlastního metadatového schématu pro popis technických vlastností, které nelze zaznamenat jinými standardy	
Dle koncepce	4	Nikoli v r. 2021	Příprava podkladů v oblasti textových formátů pro elektronické publikace	
Dle koncepce	5	Ivo Miláček	Příprava podkladů na aktualizaci metodiky SIP	45,00
Změna 2022	5	Mgr. Miroslava Beňačková	Příprava podkladů na aktualizaci metodiky SIP	90,00
Dle koncepce	6	Mgr. Zdeněk Vašek, Ph.D.	Příprava podkladů k aktuálním trendům v oblasti dlouhodobé archivace	50,00
Dle koncepce	6	Mgr. Petr Cajthaml	Příprava podkladů k aktuálním trendům v oblasti dlouhodobé archivace	50,00

Dle koncepce	7	Mgr. Zdeněk Vašek Ph.,.D.	Příprava podkladů a konzultace k návrhu řešení archivace audiovizuálních dokumentů	50,00
Dle koncepce	8	Mgr. Kateřina Šírová Vojířová	Příprava podkladů a konzultace řešení k archivaci elektronických publikací	72,00
Dle koncepce	8	Bc. Filip Kersch	Příprava podkladů a konzultace řešení k archivaci elektronických publikací	60,00
Složení týmu zajišťujícího oblast 7				
Dle koncepce	1	Ondřej Dobisík	Průzkum knihovních fondů - zpracování výsledků průzkumu, příprava podkladů pro závěrečnou zprávu	103,00
Dle koncepce	1	Jitka Bůžková	Průzkum knihovních fondů - zpracování výsledků průzkumu, příprava podkladů pro závěrečnou zprávu	103,00
Dle koncepce	1	Daniela Hájková	Průzkum knihovních fondů - zpracování výsledků průzkumu, příprava podkladů pro závěrečnou zprávu	103,00
Dle koncepce	1	Simona Neoralová	Průzkum knihovních fondů - zpracování výsledků průzkumu, příprava podkladů pro závěrečnou zprávu	103,00
Dle koncepce	1	Marie Pelikánová	Průzkum knihovních fondů - zpracování výsledků průzkumu, příprava podkladů pro závěrečnou zprávu	103,00
Dle koncepce	1	Matěj Semelka	Průzkum knihovních fondů - zpracování výsledků průzkumu, příprava podkladů pro závěrečnou zprávu	103,00
Dle koncepce	1	Mariia Aksinina	Průzkum knihovních fondů - zpracování výsledků průzkumu,	103,00

			příprava podkladů pro závěrečnou zprávu	
Dle koncepce	1	Patricie Aruťuňanová	Průzkum knihovních fondů - zpracování výsledků průzkumu, příprava podkladů pro závěrečnou zprávu	103,00
Dle koncepce	1	Otto Wiener	Průzkum knihovních fondů - zpracování výsledků průzkumu, příprava podkladů pro závěrečnou zprávu	103,00
Dle koncepce	2	V r. 2022 neobsazeno	Výroba typových vzorků knih pro experimenty, testování zpracovatelnosti a vlastností materiálů pro novodobou knižní vazbu, zpracování odborných zpráv, ověřování postupů konzervace a restaurování novodobé knižní vazby	0,00
Dle koncepce	3	Dana Pospíchalová	Testování účinnosti a vlivu stroje DEPULVERA na očistu knih na novodobé knihovní fondy NK	528,00
Dle koncepce	3	Tereza Křížová	Testování účinnosti a vlivu stroje DEPULVERA na očistu knih na novodobé knihovní fondy NK	
Dle koncepce	4	V r. 2022 neobsazeno	Zkvalitnění péče o knihovní fondy - konzultace výsledků stanovení kvality ovzduší v depozitářích, rozborů kvality vzduchu, návrhy řešení zkvalitnění ovzduší v různých typech depozitářů	0,00
Dle koncepce	5	Jiří Smolík	Měření a vyhodnocování kvality ovzduší v depozitářích NK ČR - Klementinum	200,00

Dle koncepce	6	Ludmila Mašková	Měření a vyhodnocování kvality ovzduší v depozitářích NK ČR - Klementinum	120,00
Dle koncepce	7	V r. 2022 neobsazeno	Měření a vyhodnocování kvality ovzduší v depozitářích NK ČR - Klementinum	0,00
Dle koncepce	8	Ing. Jiří Neuvirt, CSc.	Zkvalitnění péče o novodobé knihovní fondy - vývoj nové metody či postupu odkyselování kyselých novodobých fondů – Ing. Jiří Neuvirt	320,00
Dle koncepce	9	V r. 2022 neobsazeno	Průzkum novodobých knihovních fondů - administrativní práce spojené se zpracováním výsledků průzkumu a znalostí báze. Koordinace pracovníků a prací	0,00
Dle koncepce	10	Jan Šebesta	Průzkum fyzického stavu knihovních fondů - vyhodnocování výsledků, statistické zpracování výsledů průzkumu, příprava grafických a statistických podkladů pro závěrečnou zprávu, příprava prezentací na konferenci a workshopy	480,00
Změna 2022	11	Ludmila Holotíková	Příprava výstavy, grafické práce, práva fotografických zobrazení, recenze kritického katalogu	365,00
Změna 2022	11	Marie Matysová	Příprava výstavy a kritického katalogu výstavy Restaurování pokladů Národní knihovny České republiky aneb tajemství práce restaurátora	
Změna 2022	11	Martina Chadimová	Příprava výstavy a kritického katalogu výstavy Restaurování pokladů Národní knihovny České republiky	

			aneb tajemství práce restaurátora	
Složení týmu zajišťujícího oblast 8				
Dle koncepce	1	Mgr. Miloš Korhoň	Výzkum regionálních mutací periodik. Testování vyvinutých nástrojů. Tvorba metodiky výzkumu regionálních mutací periodik.	200,00
Dle koncepce	2	Ing. Petr Žabička	Výzkum regionálních mutací periodik. Testování vyvinutých nástrojů.	200,00
Dle koncepce	3	Mgr. Radka Chlupová, MBA	Výzkum regionálních mutací periodik. Testování vyvinutých nástrojů. Tvorba metodiky výzkumu regionálních mutací periodik.	200,00
Dle koncepce	4	Ing. Aleš Brožek	Výzkum regionálních mutací periodik	200,00
Dle koncepce	5	Petra Lobečová	Zpracovatel regionálních mutací periodik	80,00
Dle koncepce	5	Bc. Jindřich Havelka	Zpracovatel regionálních mutací periodik	80,00
Dle koncepce	6	Rostislav Jančár	Výzkum regionálních mutací periodik	180,00
Dle koncepce	7	Mgr. Kristýna Bařinová	Výzkum regionálních mutací periodik	212,00
Dle koncepce	8	Mgr. Martin Osif	Výzkum regionálních mutací periodik	180,00
Dle koncepce	8	Jitka Šimečková	Výzkum regionálních mutací periodik	200,00
Dle koncepce	9	Václav Jiroušek	Úprava standardu digitalizace	69,00
Změna 2022	10	Jiří Szromek	Testování a technická správa vyvinutých nástrojů pro evidenci periodik – rozšíření týmu k řešení nezbytných úkolů	60,00
Změna 2022	11	Mgr. Tereza Zilvar Halusková	Analýza umístění a průzkum českých periodik s regionálními mutacemi v zahraničních	60,00

			knihovnách – rozšíření týmu k řešení nezbytných úkolů	
Složení týmu zajišťujícího oblast 9				
Dle koncepce	1	RNDr. Martin Holub, Ph. D.	Strojové učení. Statistika a inference, odborný konzultant, lektor a interní oponent	72,00
Dle koncepce	2	Mgr. František Válek	Programátor a analytik	100,00
Dle koncepce	3	Mgr. Michal Charypar, Ph. D.	Literární věda, odborný konzultant, lektor a interní oponent	100,00
Dle koncepce	4		Knihověda, odborný konzultant, lektor a interní oponent	0,00
Změna 2021	4	Mgr. Jan Hajič, Ph. D.	Strojové učení, zpracování dat a modelování. Digitální edice a digitální humanity. Odborný konzultant, lektor a interní oponent	100,00
Změna 2022	4	Mgr. Petr Plecháč, Ph.D. et Ph.D.	Literární věda a její kvantitativní metodologie, versologie, odborný konzultant, lektor a interní oponent	110,00
Dle koncepce	5	JUDr. Bc. Lucie Smolka, Ph. D.	Právní konzultant	60,00
Změna 2022	6	Mgr. Zdenko Vozár (po odchodu z NK dále spolupracuje)	Architektura řešení a odborná podpora implementace	200,00
Složení týmu zajišťujícího oblast 10				
Dle koncepce	1		Technické práce, autorské a lektorské odměny, překlady, řešerše	400,00
Dle koncepce	1	Mgr. David Mach	Spolupráce na přípravě kritického katalogu výstavy	60,00
Dle koncepce	1	Mgr. Jakub Izdný, Ph. D.	Spolupráce na přípravě kritického katalogu výstavy	60,00
Dle koncepce	1	Prof. PhDr. Jiří Mikulec. CSc.	Spolupráce na přípravě kritického katalogu výstavy	40,00

Dle koncepce	1	Doc. Mgr. Ota Halama, Th. D.	Spolupráce na přípravě kritického katalogu výstavy	40,00
Dle koncepce	1	Mgr. Lenka Panušková, Ph. D.	Spolupráce na přípravě kritického katalogu výstavy	40,00
Dle koncepce	1	PhDr. Tomáš Slavický, Ph. D.	Spolupráce na přípravě kritického katalogu výstavy	40,00
Dle koncepce	1	Doc. Mgr. David Kalhous, Ph. D.	Lektorský posudek	16,00
Dle koncepce	1	Mgr. Jan Pišna, Ph. D.	Lektorský posudek	16,00

C. Složení týmu zajišťujícího práce pro celou VO				
	č.	<i>jméno, příjmení, tituly</i>	<i>pracovní náplň</i>	<i>Úvazek</i>
Dle koncepce	1.	Mgr. Adolf Knoll	koordinace	0,3
Dle koncepce	2.	Simona Nedvědová	účetní podpora	0,2
Dle koncepce	3.	Ing. Richard Ščerba, MBA	personální agenda	0,1
Změna 2022	3.	Dana Dědková (posílení č. 3)	personální agenda	0,05
Dle koncepce	4.	Mgr. Jitka Pejsová	organizace zahraničních cest	0,15
Dle koncepce	5.	Hana Koutníková	administrativní práce	0,2

Tyto práce (bod C.) jsou hrazeny plně z prostředků VO a jsou na ně čerpána pracovní místa VO.